

- GELOOF **Moet je de tien geboden nog wel lezen?** PAGINA 2
- EUROPA **De open grenzen van Europa zijn vooral symbolisch** PAGINA 3
- BINNENLAND **Wie Engels studeert, leert veel onnodige woorden** PAGINA 5
- POLITIEK **Henk Bleker wil eerherstel voor vrijwillige bestuurders** PAGINA 12

NL

LAURENS KOK nd.nl/politiek

‘Maak Máxima geen koningin’

► DEN HAAG

PRINSES MÁXIMA MAG ZICH BIJ DE TROONBESTIJGING VAN PRINS WILLEM-ALEXANDER GEEN KONINGIN NOEMEN. DAT VINDEN PVDa, GROENLINKS EN PARTIJ VOOR DE DIEREN.

Volgens de drie linkse partijen is het niet meer van deze tijd dat de vrouw van de koning automatisch koningin wordt, ook al was dat in de negentiende eeuw wel het geval. Ook zijn zij van oordeel dat mannen en vrouwen gelijke behandeling verdienen en dat het daarom raar is dat prins Claus geen koning mocht worden en Máxima straks wel koningin. ‘Gelijke behandeling, ongeacht sekse, staat bij ons voorop. Daaraan moet je geen concessies doen’, stelt Pierre Heijnen, woordvoerder Koninklijk Huis namens de PvdA-fractie. Zijn GroenLinks-collega Ineke van Gent spreekt van een ‘seksistisch, achterhaald systeem’. GroenLinks is net als de Partij voor de Dieren tegen het systeem van automatische erfopvolging en aangetroond koningschap.

Heijnen en in mindere mate Van Gent nemen afstand van het standpunt dat hun fracties tien jaar geleden innamen. In het debat over de toestemmingswet voor het huwelijk tussen de kroonprins en Máxima, was toenmalig PvdA-fractie-leider Ad Melkert helder. Over het moment van troonopvolging door Willem-Alexander zei hij: ‘Dan zal zijn echtgenote worden aangesproken als koningin Máxima.’ GroenLinks-leider Paul Rosenmöller wees toen al op het gelijkheidsprincipe, maar liet ook weten dat het hem niet veel uitmaakte. ‘Wij vinden het van ondergeschikt belang.’ Heijnen benadrukt dat zijn fractie nog geen formeel standpunt heeft ingenomen, omdat de discussie nog niet is gevoerd. ‘Maar ik zal mijn stellingname met verve verdedigen.’ Heijnen weersprekt dat de PvdA Máxima de titel van koningin misgunt. ‘Máxima is ook bij de PvdA bijzonder populair, maar we willen consequent zijn: Claus was ons even lief als Máxima ons dat nu is.’

CDA, ChristenUnie en SGP willen wel vasthouden aan de ‘traditie’ dat Nederlandse koningen een koningin aan hun zijde hebben. ‘Ik zie geen enkele reden om daarvan af te wijken’, stelt CDA-Kamerlid Margreeth Smilde. Cynthia Ortega-Martijn (ChristenUnie) vindt het ‘vanzelfsprekend’ dat prinses Máxima te zijner tijd koningin wordt naast koning Willem-Alexander.

VVD en D66 zijn minder principieel, maar willen niet moeilijk doen. ‘Een koning heeft een koningin, anders begrijpt mijn dochter het niet meer’, aldus D66-leider Alexander Pechtold. Of Máxima daadwerkelijk koningin kan worden hangt af van SP en PVV. Voorstanders VVD, CDA, D66, ChristenUnie en SGP zijn samen goed voor 69 zetels. De SP heeft nog geen standpunt ingenomen, de PVV was niet bereikbaar.

► zie ook pagina 4

EU

BEELD EPA / TOBIAS HASE

John Demjanjuk wordt in zijn rolstoel weggereden uit de rechtszaal in het Zuid-Duitse München. Hij werd daar gisteren, na een proces van 3,5 jaar, veroordeeld tot vijf jaar cel, wegens medeplichtigheid aan de moord op circa 28.000 Joden in het nazi-vernietigingskamp Sobibor. Enkele uren na de veroordeling gelastte de rechtbank echter dat de 91-jarige Demjanjuk nog diezelfde dag zou worden vrijgelaten. Dit vanwege zijn hoge leeftijd. Zie bericht pagina 5. <

Het proces tegen Demjanjuk heeft de slachtoffers van Sobibor alsnog een gezicht gegeven.

COMMENTAAR OP 9

WILLEKE

nd.nl/cartoons

advertentie

ZIE PAG. 14 IN GULLIVER

ndwinkel.nl/scherp

ndwinkel

€

EDUARD SLOOT nd.nl/economie

‘Halvering voedselverspilling mogelijk’

... Een derde van de wereldvoedselproductie gaat elk jaar verloren of wordt verspild, blijkt uit een rapport van de wereldvoedselorganisatie FAO.

... Dat kan met de helft omlaag, zegt onderzoeker Toine Timmermans van Wageningen UR.

► WAGENINGEN

‘Een rij volgeladen vrachtwagens van Nederland tot aan midden-Spanje en terug: zoveel voedsel wordt er jaarlijks verspild in Nederland’, zegt ir. Toine Timmermans van de Wageningen Universiteit. Hij houdt zich al jaren met het thema voedselverspilling bezig. ‘Hoe langer je daarmee bezig bent, hoe vreemder het wordt dat er zo weinig organisaties zijn die zich er echt druk over maken.’ De wereldvoedselorganisatie FAO concludeerde woensdag in een rapport dat

een derde van de wereldvoedselproductie wordt verspild of verloren gaat. Timmermans vindt dat nog een voorzichtige schatting. ‘De meeste onderzoeken gaan uit van 35 à 40 procent verspilling. Dat geldt voor zowel westerse landen als ontwikkelingslanden.’ In de arme landen gaat het meeste voedsel verloren aan het begin van de keten – direct na de oogst, blijkt uit het FAO-onderzoek. Boeren oogsten te vroeg vanwege tekorten of omdat ze het geld nodig hebben. Of verse producten kunnen niet goed worden opgeslagen of worden in de hitte vervoerd, waardoor ze bederven. Timmermans: ‘In Afrika hoor je regelmatig dat de helft van de oogst van bijvoorbeeld tomaten verloren gaat.’

bananen

In rijke landen zit de verspilling vooral aan het eind van de keten – bij consumenten, supermarkten, horeca en cate-

ring. Een van de belangrijkste redenen daarvoor is volgens de FAO dat mensen het zich kunnen veroorloven zo met voedsel om te gaan. Timmermans wijst op de kwaliteitseisen van supermarkten. ‘Zo’n 5 tot 10 procent van de appels en komkommers voldoet niet aan de eisen. Die worden vaak wel in salades verwerkt, maar afgekeurde bananen uit Midden-Amerika blijven gewoon op het land liggen. Deze bananen zijn dan te klein of er zitten er te weinig aan een tros. Supermarkten bestellen vaak ook meer brood dan nodig is, omdat ze tot sluitingstijd drie soorten brood in de schappen willen hebben. Het brood dat overblijft gaat terug naar de bakkerij. Daar wordt het verwerkt tot veevoer of biogas, of wordt het vernietigd, hoewel het nog prima te eten is. Dat zijn de uitwassen van ons voedselsysteem. Er is weinig respect meer voor voedsel.’ Biologisch vlees wordt in Nederlandse supermarkten vaker weggegooid dan

normaal vlees. ‘Supers willen een breed assortiment, maar er zijn weinig consumenten die biologisch vlees kopen. Het gevolg is dat dit vlees weer uit de schappen wordt gehaald. Dat is eigenlijk vreemd: consumenten willen duurzaam zijn door biologisch vlees te kopen, maar van biologisch vlees wordt vervolgens meer weggegooid. Overigens kijken franchisehouders (zelfstandige ondernemers onder de vlag van een keten) vaker naar wat wel, en wat niet goed loopt.’ De FAO somt allerlei maatregelen op om verlies van voedsel tegen te gaan: verbetering van vervoer en opslag van bederfelijk voedsel, boeren die rechtstreeks aan de consument verkopen en zo niet blijven zitten met afgekeurde producten en beter gebruik van reststromen. Timmermans zegt dat voedselrestanten nu vaak gebruikt worden voor biogas.

► vervolg op pagina 4

LINDA STELMA nd.nl/geloof BEELD HARRY BLOKZIJL

Met hondenfoto's de wet uitleggen

... 'De wet' levert bij christenen soms stevige discussies op.

... Op de Bijbelstudiedag van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) werd gisteren over dit thema nagedacht.

► STEENWIJK

'Voor de onderwerpen', 'voor de sfeer', 'om samen je christen zijn te beleven'. De zevenhonderd bezoekers uit het hele land komen om uiteenlopende redenen naar de jaarlijkse Bijbelstudiedag van de vrijgemaakt-gereformeerde Bijbelstudiebond in Steenwijk, met als thema: De wet voorbij.

Ds. Luite Harm Kooij schetst de vragen die bij christenen leven over Gods wet. 'Moet je de tien geboden nog wel lezen?' en 'Moet je het woord 'wet' niet laten vallen?'

Aan de hand van psalm 1 waarin wordt gesproken over de mens die Gods wet overpeinst, stelt hij nog een vraag: Waarover was deze persoon nu toch aan het nadenken? Volgens de predikant uit Leidsche Rijn dacht hij na over 'Gods bedoeling met ons leven, over de weg die God aan mensen wijst'. Via de schepping, de zondeval en Abraham – en af en toe een kleine kwinkslag – komt Kooij uiteindelijk bij het Nieuwe Testament uit. 'Jezus' boodschap was dat wij als mensen nooit kunnen voldoen aan de radicale regels die gelden in Gods rijk. Dus weg met de wet? Integendeel', stelt Kooij. 'Pas als jij doorkrijgt hoe slecht je naar God luistert, zul je je realiseren dat je God echt nodig hebt.'

liefde

Ook Jasper Klapwijk, predikant in Winsum, komt al gauw uit bij de relatie die je hebt met God, als hij over de wet spreekt. 'Woorden als 'wet' en 'verbond' zijn op hun retour. Maar liefde is wel heel populair.' Hij poneert een stelling: 'Zonder de wet is een liefdesrelatie met God onmogelijk.' Als je van iemand houdt, wil je dat laten zien. En je moet een ander kennen om erachter te komen wat hij wil.

'Veel mensen voelen Gods wet als een ketting', zegt Klapwijk, terwijl achter hem op een scherm een hond aan een

Zevenhonderd bezoekers kwamen gisteren naar de jaarlijkse dag van de vrijgemaakt-gereformeerde Bijbelstudiebond.

ketting verschijnt. 'Sommigen in de kerk willen dat niet. Ze gaan zwerven en dan krijg je een ander type hond.' Achter hem op het scherm is een magere, schurftige zwerfhond te zien. Er wordt flink gelachen in de zaal. En dan is er nog een hond: eentje die los naast zijn baasje loopt. 'Natuurlijk, als hij verderop een konijn ziet, dan is hij weg. Maar hij komt wel weer terug bij de baas.' Als de zaal bedaard is, vraagt Klapwijk: 'Met alle respect, wat voor hond ben jij?'

Er zijn niet alleen sprekers en bezoekers op de Bijbelstudiedag. Organist Peter Sneep begeleidt de samenzang en leert tussendoor ook nog een nieuw lied aan, cabaretier Kees van der Zwaard maakt de toehoorders aan het lachen en laat ze nadenken, en tussendoor worden ook nog de mogelijkheden van het mooie theaterorgel van De Meenthe geshowd. In de pauze krijgen de bezoekers gelegenheid de vrijgemaakte kerk van Steenwijk te bezoeken. Daar wordt het orgel

bespeeld en zijn allerlei kunstzinnige dingen te bekijken. Direct na de pauze vindt een bestuurswisseling plaats. Inge Laan draagt na vijf jaar de voorzittershamer over aan Katrien Janssens.

tien geboden

Traditiegetrouw beantwoorden de sprekers na de pauze vragen van bezoekers. Een groot aantal gaat over het lezen van de tien geboden op zondag. Kooij leest de tien geboden niet

meer elke zondag. 'In deze tijd is meer behoefte aan variatie. Daarom komen veel predikanten ook met bewerkingen.' Volgens Kooij is de gewoonte van het elke zondag de tien geboden lezen ontstaan in de Reformatie toen mensen kennis moesten maken met de Bijbel. Het was toen heel belangrijk dat veel herhaald werd. 'Als christen mogen we nog steeds elke dag het verlangen hebben om te leren wat God tegen ons zegt. Dat is in mijn beleving hetzelfde doel als in de tijd van de Reformatie.' <

GERARD TER HORST nd.nl/geloof

Kerk staat zelf aan frontlinie

... Met het perspectief van de kerk als 'contrasterende gemeenschap' wil prof. James Kennedy weg bij het getob over de huidige neergang van de kerk.

... Zijn opponent prof. Bram van de Beek wees resoluut een andere richting: kerken dienen zich te bekeren van hun gerichtheid op de wereld.

► PUTTEN

De binnenkamer vormt een sleutelbegrip in het denken van prof. Bram van de Beek, de doorgaans uitgesproken emeritus hoogleraar Symboliek aan de Vrije Universiteit. Zo ook gisteren, toen hij op de jaarlijkse conferentie van het Contactorgaan Gereformeerde Gezindte (COGG) in Putten sprak over 'secularisatie in de kerk'.

Van de Beek beschreef secularisatie als gericht zijn op de wereld – en daar heeft de kerk vaak en meer last van dan ze wil toegeven, was de strekking van zijn betoog. 'Schoolvoorbeeld van secularisatie in gereformeerde kring is Abraham Kuyper, juist met zijn these dat er geen duimbreed is van heel het maatschappelijk leven, waarvan Christus niet zegt: mijn; we moeten in naam van Christus alle terreinen des levens gaan beheersen en daar hebben Kuyper en zijn volgelingen veel energie

in gestoken', constateerde Van de Beek. Niet dat het elders beter is; iedere kerk heeft zo zijn eigen manier van seculariseren, vervolgte hij. 'De een is niet beter dan de ander en niet erger dan de ander. De heilige paus doet niet onder voor de reformatorische avondmaalsmijding en de businessplannen van de Protestantse Kerk in Nederland niet voor de *theology of progress* (vooruitgangsgeloof, red.) van evangelische predikers', aldus Van de Beek. Kom tot inkeer, en tot bekering, besloot hij zijn lezing. Dat kan het beste in de binnenkamer, de plek bij uitstek om gericht te zijn op God, om te oriënteren op Christus – die haaks staat op de wereldse gerichtheid. 'Voor veel christenen klinkt dit bijna als een vloek: een kerk die niet naar buiten treedt, vooral omdat zij daarin de enige functie van de kerk zien.'

Prof. James Kennedy, historicus aan de Universiteit van Amsterdam benaderde de zaak anders, historisch: 'De kerk vond altijd een effectief antwoord op het verval', poneerde Kennedy, wijzend op eeuwen van neergang en opgang van de kerk. Toch: de jaren zestig van de vorige eeuw betekenen een wezenlijke breuk met het verleden. In modern Nederland 'is het niet meer normaal om in God te geloven'. Dat is

volgens Kennedy wezenlijk anders dan in Europa vele eeuwen het geval is geweest.

Kennedy gebruikte tegen deze achtergrond opnieuw de term 'de kerk als een contrasterende gemeenschap', waarover hij eerder al in een studie uitwijdde. Een gemeenschap die in de samenleving opvalt omdat ze anders is, door haar geloof in God, door haar gastvrijheid, door haar omzien naar hulpbehoevenden. 'De kerk lag voorheen diep in het christelijke territorium, maar staat nu zelf aan de frontlinie.' Dat vergt bewustwording in prediking en toerusting, aldus de hoogleraar.

Hij stelde dat 'de kerk als contrasterende gemeenschap' geen toverformule is, maar wel het 'perspectief' biedt om de toekomst in te gaan, in plaats van te blijven tobben over de neergang van de kerk.'

Tijdens een gesprek met de circa zeventig aanwezigen kreeg Van de Beek de vraag of zijn pleidooi voor de binnenkamer niet leidt tot een uit de wereld teruggetrokken bestaan. Nee, stelde hij: zijn oogmerk is dat de gerichtheid op God je van binnenuit verandert, en dat dát vervolgens je houding en handelen in de wereld stempelt. <

KERKNIEUWS

■ **PROTESTANTSE KERK BEROEPEN** te Hardenberg-Heemse (wijkgemeente Heemse-West): proponent L. van Rikxoort te Hardenberg-Heemse; te Hedel (hervormd): M.A. van den Berg te Zoetermeer; te Wilnis: P. Veerman te Lopikerkapel; te Zeist (wijk Bethel): T.T.J. Pleizier te Langerak.

■ **GEREF. KERKEN (VRIJGEMAAKT) BEROEPEN** te 's-Gravenhage-Zuid/Rijswijk: B. Luiten te Zwolle-Centrum.

afscheid 15 mei
HOOGZAND-SAPPEMEER NOORD | ds. J. Plug wegens vertrek naar Gouda (missionair opbouwwerker Benin).

■ **GEREFORMEERDE GEMEENTEN BEROEPEN** te Boskoop: L. Terlouw te Barendrecht.

■ **CHR. GEREFORMEERDE KERKEN BEROEPBAAR:** kandidaat D. Bos te Urk, tel.: 0527-292788, e-mail: danbos@solcon.nl; kandidaat J.W. Moolhuizen te Zutphen, tel.: 0575-467113, e-mail: jwmoolhuizen@solcon.nl.

■ **GEREF. GEMEENTEN IN NED. BEDANKT** voor IJsselmuiden: J. Roos te Barneveld.

■ **OUD Geref. GEMEENTEN BEROEPEN** te Achterberg: G. Gerritsen te Salford (Canada).

REDACTIE KERK EN RELIGIE

PKN Den Haag gaat drastisch bezuinigen

► DEN HAAG

De Protestantse Gemeente in Den Haag gaat drastisch bezuinigen. Het aantal wijkgemeenten gaat van veertien naar negen waardoor een aantal kerken dicht moet. Het aantal predikantsplaatsen gaat van vijftien naar acht. Over vijf jaar moet de begroting weer sluitend zijn, meldt kerkblad *Kerk in Den Haag*. De algemene kerkenraad stelt in augustus het reorganisatieplan vast. <

REDACTIE KERK EN RELIGIE

Zaak-Jan N. gaat door, ook nu hij is overleden

► WIJCHEN

De misbruikzaak tegen de Rooms-Katholieke Kerk die draait om pater Jan N. gaat gewoon door, hoewel deze pater Salesiaan dinsdagmorgen op 89-jarige leeftijd in zijn woonplaats Alverna is overleden. Dat heeft de overste van de order der Salesianen, Herman Spronck, bekendgemaakt. Een slachtoffer van de pater, een 34-jarige man uit Terneuzen, heeft de pater aangeklaagd. <

EU

SJOERD MOUSSIË nd.nl/buitenland BEELD EUROPESE COMMISSIE

Europa's open grenzen zijn vooral symbolisch

...Denemarken begint weer met grenscontroles. Ook Frankrijk en Italië staan er om te springen.

...Hoe schadelijk is dit voor de Europese gedachte, waarin open grenzen een grote rol spelen?

► BRUSSEL

De onzichtbaarheid van de grenzen is misschien wel het meest zichtbare teken dat de Europese Unie echt bestaat. Vaak merkt een automobilist alleen aan het geluid van ander asfalt dat hij Nederland verlaat. Het blauwe bord is dan allang voorbij geschoten. Toch zou dit wel eens kunnen veranderen. Lidstaten van de EU moeten meer mogelijkheden krijgen voor tijdelijke grenscontroles, klonk het gisteren tijdens een vergadering van de Europese Commissie. Diverse Europese landen zijn bang voor een stroom illegale Tunesiërs. De laatste maanden zijn er op het Italiaanse eiland Lampedusa circa 23.000 bootvluchtelingen uit Noord-Afrika aangekomen. Italië gaf een groot deel van hen een visum, in de hoop dat andere landen ze zouden opvangen. Maar die landen hebben daar geen zin in. En hoewel grenscontroles binnen de EU sinds de komst van het Schengenverdrag in de jaren negentig zijn afgeschaft, willen zij die in zekere mate terug. België en Duitsland gaan vliegvelden controleren op illegalen. Daarnaast stelt Denemarken binnenkort weer grenscontroles in om

'buitenlandse criminelen' te weren. Eerder stuurde Frankrijk aan de grens met Italië zelfs een trein met tientallen Tunesiërs terug.

Hoe erg is dit voor de 'Europese gedachte', waarin open grenzen een grote rol spelen? 'Het vrije verkeer binnen Europa is als het fundament van een huis: haal het weg en het hele bouwwerk loopt gevaar', waarschuwde José Barroso, voorzitter van de Europese Commissie, deze week. Het sluiten van grenzen 'gaat in tegen de essentie van de Unie', stelde Europarlementariër Guy Verhofstadt op zijn beurt.

symbolisch

'Open grenzen zijn een belangrijke verworvenheid, maar over de symbolische waarde ervan wordt verschillend gedacht', reageert Pieter Boeles, emeritus hoogleraar immigratierecht aan de Universiteit Leiden. 'De meeste mensen vinden open grenzen gewoon, zonder dat daar een groot besef van Europese eenwording achter zit. Net als met de euro. Mensen vonden die andere munten leuk voor op vakantie, veel dieper gaat het gevoel niet.' Toch willen de landen niet terug naar de grenscontroles van voor 'Schengen', is Boeles overtuiging. 'Dat is veel te onpraktisch en duur. Al die slagbomen en grensbewakers die je moet betalen... En ze zullen iets waar we in de meeste gevallen plezier van hebben, niet zomaar afschaffen.' Erg schadelijk voor de Europese gedachte zijn de recente ontwikkelin-

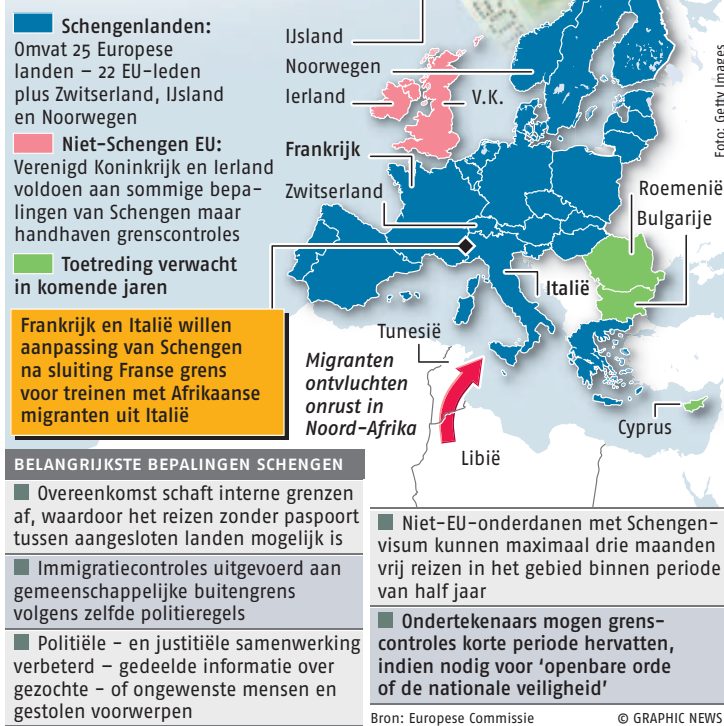
gen naar verwachting dus niet. 'Die vergaderingen over het Schengenverdrag zijn volgens mij voor de Bühne. Landen willen laten zien dat ze iets doen aan het illegalenprobleem, of de maatregelen nu effectief zijn, of niet.' Want over de effectiviteit van incidentele grenscontroles valt te twisten, stelt Boeles. 'Illegalen zullen altijd wegen vinden om een land binnen te komen. Wellicht via de oude 'binnendoor'-routes van smokkelaars.' Bovendien kunnen landen volgens hem veel beter de bevoegdheden inzetten die ze al hebben om illegalen op te sporen. 'Die Tunesiërs kunnen volgens het Europese recht alleen een visum hebben gekregen voor het Italiaans grondgebied. Als ze daarmee in Nederland bij een controle tegen de lamp lopen, worden ze alsnog uitgezet. En controles op illegaliteit kun je altijd en overal uitvoeren, niet alleen aan de grens.'

gezamenlijk

In de vergadering met de Europese Commissie van gisteren bleek een meerderheid van de landen tegen eenzijdige sluiting van de grenzen bij stromen migranten. Ook minister Gerd Leers (Immigratie en Asiel) sprak zich uit tegen 'een Europa van over elkaar buitelandse landen' die besluiten nemen om problemen die elders ontstaan 'alleen voor het eigen deel op te lossen'. Naar verwachting beslissen de Europese leiders eind juni of en, zo ja hoe, de lidstaten nieuwe grenscontroles mogen invoeren. <

EU twist over regels Schengen

EU-ministers van Binnenlandse Zaken overwegen aanscherping van regels voor het vrije verkeer binnen de Schengenruimten door de grote toestroom van migranten. De stap is uit bezorgdheid over de aankomst in Italië van ca. 25.000 illegale migranten op de vlucht onrust in Noord-Afrika

NL

REDACTIE POLITIEK nd.nl/politiek

Kader van ChristenUnie verdeeld over islam en PVV

► DEN HAAG

EEN FORS AANTAL RAADS- EN STATENLEDEN VAN DE CHRISTENUNIE VINDT DAT DE PARTIJ HET MINDERHEIDSKABINET VAN VVD EN CDA 'ZO VEEL MOGELIJK' MOET STEUNEN.

Dat is een van de uitkomsten van een enquête die het EO-radioprogramma *Dit is de dag* gisteren bekendmaakte. Veertig procent van de ondervraagden kiest voor meer steun aan het kabinet, dat

door de PVV wordt gedoogd. Zij lijken daarmee voor hun partij een positie te verliezen zoals de SGP die inneemt ten opzichte van het kabinet. Aanvankelijk nam de ChristenUnie fel afstand van het minderheidskabinet vanwege de samenwerking met de PVV. De EO benaderde in totaal 371 raads- en statenleden. Daarvan vulden 172 politici de vragenlijst in. De verdeeldheid binnen het kader van de ChristenUnie komt

ook tot uiting als de vraag gesteld wordt of de partij zich in de toekomst 'kritischer moet uitspreken over de islam'. Bijna de helft van de ondervraagde raads- en statenleden zegt 'ja' op die vraag. Een op de drie ondervraagden is van mening dat het profiel van de ChristenUnie 'de afgelopen jaren te links' is geworden. Dat is ook een van de vragen die morgen op het congres van de Chris-

tenUnie aan de orde komt. Het partijbestuur heeft aangegeven de term 'christelijk-sociaal' wel te willen opgeven, omdat het door velen wordt ervaren als links. De verwachting is dat de nieuwe partijleider, Arie Slob, morgen in zijn congressespeech ingaat op koers en profiel van de partij. De ChristenUnie neemt vandaag afscheid van de politieke kopstukken André Rouvoet en senator Egbert Schuurman. <

+

REDACTIE KERK EN RELIGIE nd.nl/geloof

'Kerkplanting broedplaats vernieuwing'

► AMSTERDAM

KERKPLANTING IS EEN BROEDPLAATS VOOR KERKELIJKE VERNIEUWING. HET GAAT ER NIET OM ZOVEEL MOGELIJK GEMEENTEN TE STICHTEN, MAAR OM NIEUWE MANIEREN VAN KERK-ZIJN TE ONTWIKKELLEN.

Dat stelde dr. Stefan Paas in zijn rede aan de Vrije Universiteit in Amsterdam gisteren bij de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar kerkplanting en -vernieuwing. De groeiende pluraliteit van de huidige samenleving 'die steeds meer uiteendrijft in levensbeschouwingen, culturen, subculturen en generaties', vraagt om een visie voor christelijke zending, meent Paas. Het christendom in Europa heeft volgens hem niet alleen het probleem van 'een afnemend bereik', maar vooral een 'geloofwaardigheidsprobleem'. 'Mensen denken dat ze wel weten hoe het christendom smaakt, en lusten het niet meer.' Nieuwe contexten en generaties worden volgens Paas niet bereikt via precampagnes, maar via gemeenschappen. De hoogleraar denkt met de Amerikaanse theoloog Philip Jenkins dat Europa een 'laboratorium' kan zijn 'voor nieuwe vormen van geloof, nieuwe structuren van organisatie en interactie, die berekend zijn op een dominante seculiere omgeving'. De Europese christelijke traditie redt het volgens Paas niet met wat aanpassingen. Er is vernieuwing nodig. Maar innovatie valt niet te plannen, besefte de hoogleraar. Hij ziet wel dat kerkelijke vernieuwingen in de geschiedenis vaak begonnen aan de randen van de kerk en niet in het centrum. 'Meer dan ooit hebben we broedplaatsen nodig van creativiteit, opoffering en bezieling, aan de organisatorische rand van het kerkelijk leven.' Kerkplanting is volgens Paas 'een weg waarlangs de kerk zich kan reformeren'. 'Een kerk die zich toewijdt aan kerkplanting moet wel nadenken over zichzelf.' Daarnaast kan kerkplanting volgens hem de kracht laten zien van kleine gemeenten. <

NL

BEELD EPA / KOEN VAN WEEL

Nabestaanden van de slachtoffers van de vliegramp in Tripoli lopen Theater Diligentia in Den Haag binnen. Daar is gisteren de vliegramp van een jaar geleden herdacht, onder andere door de namen van de zeventig Nederlandse slachtoffers voor te lezen. De bijeenkomst was georganiseerd door een aantal nabestaanden die daarvoor de Werkgroep Herdenking 12 mei hebben opgericht. Bij het ongeluk in de Libische hoofdstad vielen in totaal 103 doden. De 104e inzittende, de inmiddels 10-jarige Ruben, overleefde de ramp als enige. Het kabinet onderzoekt of het zinvol is de internationale luchtvaartorganisatie ICAO in te schakelen om de oorzaak van de vliegramp in de Libische hoofdstad Tripoli te achterhalen, zei minister Uri Rosenthal van Buitenlandse Zaken gisteren na afloop van de volgens hem zeer indrukwekkende herdenking. Hij wees erop dat onderzoeken naar vliegrampen meestal lang duren. Maar als er na een jaar nog geen tussen- of eindrapport ligt, zijn er mogelijkheden om via internationale kanalen onderzoek te gaan doen, bijvoorbeeld via de VN-organisatie ICAO. Rosenthal en zijn collega Melanie Schultz van Haegen (Infrastructuur) bekijken die optie. Voor de nabestaanden is het volgens Rosenthal van essentieel belang dat er duidelijkheid komt. 'Onzekerheid is het ergste wat je hun kunt aandoen.' <

+

REDACTIE KERK EN RELIGIE nd.nl/geloof

Baptisten gaan hulp aan kleine gemeenten bieden

► HARDEGARIJP

DE UNIE VAN BAPTISTENGEMEENTEN IN NEDERLAND GAAT ZICH INTENSIEVER INZETTEN VOOR ONDERSTEUNING VAN KLEINE GEMEENTEN.

Een voorstel daartoe ligt volgend weekend op tafel tijdens de voorjaarsvergadering van de Unie van Baptistengemeenten. Het is de bedoeling kleine gemeenten zowel incidentele als langdurige ondersteuning te bieden. Het geld hiervoor komt uit het solidariteitsfonds, bedoeld voor gemeenten die samen projecten willen doen. Daarvan is nauwelijks gebruikgemaakt, waardoor de twintigduizend euro kunnen worden ingezet voor het 'fonds ondersteuning kleine gemeenten'. Een kleine gemeente (minder dan 75 leden) kan volgens het voorstel jaarlijks

drie tot vier dagdelen ondersteuning krijgen, in de vorm van trainingen, advies en thema-avonden, vertelt gemeentebouwwerker Ingeborg Janssen. Voor de langere termijn kan een gemeente geld krijgen om een interim-predikant in deeltijd te bekostigen. Volgens Janssen heeft veertig procent van de baptistengemeenten minder dan 75 leden.

De Unie van Baptistengemeenten wil een proefperiode gaan draaien met interim-voorgangers. Die worden niet alleen ingezet in kleine gemeenten, maar ook in gemeenten die vacant zijn of na een conflictsituatie rust en richting nodig hebben. De komende tijd zullen kandidaten worden geworven, met name onder deeltijd- en emeritus predikanten. <

advertentie

Steenwijk bedankt!
Voor de goede organisatie van de Bijbelstudiedag gisteren

Tot de volgende Bijbelstudiedag
D.V. op dinsdag 8 mei 2012 in Barneveld

EDUARD SLOOT nd.nl/economie

'Yoghurt blijft lang eetbaar'

►► **vervolg van pagina 1**

'Eigenlijk zouden we daar onmiddellijk mee moeten stoppen: we hebben er vijf tot tien keer zoveel energie ingestopt om dat voedsel te produceren. Je zou de reststromen pas moeten gebruiken voor biogas als er echt geen alternatief meer is. Er zijn goede mogelijkheden om deze producten te behouden voor menselijke consumptie. Verder moeten we in Europa kijken naar de doorgeslagen regels voor voedselveiligheid. Met dergelijke maatregelen kan de voedselverspilling in de wereld met de helft omlaag.'

Gezien de beperkte beschikbaarheid van natuurlijke bronnen is het effectiever het verlies aan voedsel te beperken dan de voedselproductie te verhogen om de groeiende wereldbevolking te voeden, stelt de FAO. Timmermans stemt daarmee in. 'In de toekomst zijn er waarschijnlijk meer perioden van voedselschaarste, zoals twee jaar geleden. Als daardoor de prijzen stijgen, veroorzaakt dat hongersnood in ontwikkelingslanden. Dus moeten we zorgen dat er genoeg aanbod is.'

Waar bij Nederlandse supermarkten 3 tot 4 procent van de verse producten, brood en zuivel verloren gaat, ligt de verspilling van voedsel bij consumenten vele malen hoger, zegt Timmermans. 'Bij consumenten is de meeste winst te behalen. De gemiddelde Nederlander gooit ieder jaar veertig kilo voedsel weg dat nog eetbaar is. Ons land presteert daarmee gemiddeld in Europa: in Engeland gooien consumenten nog meer weg.'

Het is niet eenvoudig om dit gedrag te veranderen, zegt Timmermans. 'Vanuit Wageningen UR doen wij twintig projecten, bijvoorbeeld een project met cateraars of een project met provincies, gemeenten en afvalverwerkers in de wijk. Overal zie je dat de voedselverspilling door er aandacht aan te geven met 20 tot 25 procent omlaag kan. Maatschappelijke organisaties zijn opmerkelijk genoeg niet bezig met voedselverspilling. Zij houden zich bezig met dierenwelzijn, biologisch eten en eerlijke handel.'

Zelf beperkt hij het weggooiën van eten door zich te houden aan een boodschappenlijstje. 'Ik heb met mijn vrouw afgesproken dat ze mij laat zien wat over de houdbaarheidsdatum gaat. Dan proef ik of het nog houdbaar is. Vlees en vis zijn beperkt houdbaar, maar yoghurt is twee weken na de datum op de verpakking – ook als het een beetje gaat schiften – nog goed te gebruiken.' <

EU

BEELD AP / ALBERTO SAIZ

Een beschadigde auto in de stad Lorca in het zuidoosten van Spanje. Duizenden inwoners hebben de stad verlaten uit angst voor nieuwe aardbevingen. Volgens de regionale regering van Murcia kwamen negen mensen om het leven en raakten honderden mensen gewond toen de stad woensdag door twee aardbevingen werd getroffen. Eerder werd melding gemaakt van tien doden. De aardbevingen waren de meest verwoestende sinds vijftig jaar in Spanje. Veel gebouwen raakten zwaarbeschadigd. Vooral de tweede beving richtte grote verwoestingen aan, zeiden deskundigen. Het epicentrum van deze beving lag op een kilometer diepte, relatief dicht bij het aardoppervlak.

REDACTIE BUITENLAND nd.nl/buitenland

Kerkbouw makkelijker in Egypte

► **CAIRO**

HET MILITAIRE BEWIND IN EGYPTE WIL EEN EINDE MAKEN AAN DE EXTRA STRENGE VOORSCHRIFTEN DIE GELDEN VOOR DE BOUW VAN KERKEN. VOOR KERKBOUW ZULLEN DEZELFDE REGELS GELDEN ALS VOOR DE BOUW VAN MOSKEEËN.

De Egyptische regering heeft woensdag een commissie voor nationale gerechtigheid aangesteld die de oorzaken van religieuze discriminatie in kaart moet brengen. De commissie moet met wetsvoorstellen komen om discriminatie uit

te bannen. De militaire raad besloot dat 48 koptische kerken die onder Mubarak werden gesloten, weer open gaan. Verder moet er een samenscholingsverbod komen bij moskeeën en kerken en komt er voor politici een verbod op het gebruik van religieuze slogans en logo's bij verkiezingen. Ook zal er een nieuw onderzoek plaatsvinden naar het geweld zaterdag bij de kerk in Imbaba, waarbij vijftien mensen omkwamen. De gelijkstelling bij bouwregels is een doorbraak voor de koptische kerken, die

al tientallen jaren klagen dat ze nauwelijks meer vergunningen krijgen voor herstel en nieuwbouw. Een wet uit 1934 heeft het bouwen van kerken moeilijk gemaakt. Toestemming voor het bouwen van een moskee verloopt in Egypte veel gemakkelijker.

kleine letters

'Het leger en het kabinet zijn religieus geweld duidelijk zat', zegt de in Egypte woonachtige priester Jos Strengholt op zijn weblog. 'Laten we op de kleine let-

ters (in de wet) letten. Maar de voortekenen zijn goed.'

In Caïro zijn voor vandaag drie grote protestbijekomsten aangekondigd, waaronder een mars voor Palestina. Koptische jongeren willen bij het televisiegebouw in Maspero demonstreren voor gelijkberechtiging van de bouw van kerken en moskeeën. Presidentskandidaat Mohamed ElBaradei, die gisteren een protestbijekomst bijwoonde in Alexandrië, veroordeelde het geweld in Imbaba. <

NL

HANS JACOBS nd.nl/binnenland

'Maak er dan koningin-gemalin van'

...Koning en koningin zijn een historische twee-eenheid. Alle Europese koningen hebben op dit moment een koningin aan hun zijde.

...Nederland zou een buitenbeentje zijn wanneer de echtgenote van de koning zich geen koningin mag noemen.

► **DEN HAAG**

De Belgische Paola was in 1993 de laatste prinses die na de troonsbestijging van haar man ook koningin werd. Het adellijk gebruik is dat de vrouw de titel van de echtgenoot voert. Laurentien en Mabel zijn zelf geen prinses bijvoorbeeld, maar ze mogen zich prinses noemen vanwege de titel van hun partners Constantijn en Friso. Andersom geldt dat niet: de echtgenoot van een regerende koningin wordt niet automatisch koning, zoals in Nederland bij de achtereenvolgende prins Hendrik, Bernhard en Claus. Ook Daniel, de man van de Zweedse kroonprinses Victoria is een prins, geen kroonprins.

prinses Máxima

Hoogstens krijgt de echtgenoot de toevoeging 'gemaal', om aan te geven dat het gaat om de partner van een staats-

hoofd: prins-gemaal Henrik van Dene-marken. Volgens cultuurhistorica en Oranjenener Reina van Ditzhuyzen, die de hele discussie een 'volkomen kulverhaal' vindt, kan daarin toch een oplossing worden gevonden. 'Als je het dan toch oneerlijk vindt voor de echtgenoten die het met 'prins' moeten doen, maak Máxima dan 'koningin-gemalin', en de man van Amalia straks 'koning-gemaal'. Dan ben je ervan af', zegt Van Ditzhuyzen.

Of de prinses zelf koningin wil worden, is onbekend. Ze laat er niets over los. Het Nederlandse volk is er echter al lang over uit: elk jaar op Koninginnedag blijkt dat een meerderheid Máxima graag als koningin ziet. Slechts dertig procent vindt de titel van prinses afdoende.

In het Verenigd Koninkrijk is de toekomstige titel van Camilla, de tweede echtgenote van prins Charles een geschilpunt. Charles ziet haar het liefst als koningin, zoals traditie en gebruik willen, maar een groot deel van de bevol-

king heeft emotionele bezwaren. Dit omdat Camilla wordt gezien als de kwade genius achter het mislukken van het huwelijk van Charles en Diana. Ze 'verdient' het niet om als koningin de plaats van Diana in te nemen. Bij het huwelijk van prins William eind vorige maand kwam uit dezelfde hoek ook kritiek op het feit dat Camilla als stiefmoeder het huwelijksregister tekende. Om aan de sentimenten tegemoet te komen heeft Camilla bij haar huwelijk met Charles afgezien van het rechtmatige gebruik van de titel 'prinses van Wales'. Ze wordt op eigen verzoek aangeduid als 'hertogin van Cornwall', naar een andere titel van haar man.

Marokko is op dit moment de enige monarchie in de wereld waar de echtgenote van de koning 'slechts' prinses is: koning Mohammed VI en Lalla 'prinses' Salma. In Swaziland zijn de dertien echtgenotes van koning Mswati III ook geen koningin. Daar is die titel traditioneel voorbehouden aan de moeder van de koning. <

EU

REDACTIE EUROPA nd.nl/buitenland

Van Rompuy: geen stap terug in EU

► **DEN HAAG**

De Europese Unie zal steeds verder integreren. 'Elke keer gaan we in de richting van meer Europa. We kunnen ons geen stap terug permitteren.' Dat stelde Herman Van Rompuy, voorzitter van de Europese Raad van regeringsleiders, gisteren tijdens de Schmelzerlezing, die het CDA jaarlijks organiseert. Volgens de Belgische politicus heeft de economische crisis aangetoond dat de financiële integratie in Europa al veel verder gevorderd is dan iedereen dacht. 'Het probleem van één land is daarmee ook het probleem van het andere. De verantwoordelijkheid van een lidstaat gaat veel verder dan het land zelf.' Om de problemen aan te pakken is meer Europa noodzakelijk. Maar: 'Een Verenigde Staten van Europa is niet nodig en ook niet wenselijk.' Het afgelopen jaar zijn wel forse stappen gezet, zei Van Rompuy, onder andere op het gebied van een Europees economisch bestuur en meer afstemming ten aanzien van loonontwikkelingen in de afzonderlijke landen. <

NL

HILBERT MEIJER nd.nl/binnenland

Weg met Engelse en Franse ballast

...Wie Engels of Frans leert, moet veel woorden stampen die nooit nodig zijn.

...Een beperkt aantal woorden van een taal grondig leren, is veel effectiever.

► GENT

We kennen minstens vijftigduizend woorden, maar wie er drieduizend leert, kan zich al aardig redden. Sterker nog: wie de 61 meest gebruikte woorden van een taal kent, herkent al de helft van de woorden die mensen in gesprekken gebruiken: 'ik', 'je', 'het', 'dat', 'maar', 'voor', 'heb'. 'Daarmee kun je nog geen gesprek volgen', zegt taalpsycholoog Marc Brysbaert, die verbonden is aan de Universiteit Gent. 'Maar het geeft wel aan hoe geconcentreerd bepaalde woorden gebruikt worden. Het woord 'ik' komt in vier procent van alle woorden die we

gebruiken voor en dat geldt ook voor 'jij'. Dus één op de twaalf woorden die we uitspreken is 'ik' of 'jij'. De Vlaamse taalpsycholoog heeft uitvoerig onderzoek gedaan naar hoe vaak bepaalde woorden in de Nederlandse taal worden gebruikt. Hij adviseert die ranglijst als uitgangspunt te nemen bij het ontwikkelen van lesmethodes om de taal onder de knie te krijgen. 'Als je mensen sneller een taal wilt aanleren, begin dan met de kern van de taal. Mensen hebben veel meer het idee vooruit te gaan, als ze beginnen met die belangrijkste woorden. Het is een leuk spelletje om te proberen de taal te spreken met de belangrijkste honderd woorden.' Op dit moment leren scholieren enorm veel ballast, vindt Brysbaert. 'Nu moet je voor een taal twintigduizend woorden leren. In een hoofdstuk staan dan

bijvoorbeeld alle woorden van voorwerpen die in een huis te vinden zijn. En je moet alle onregelmatige werkwoorden leren, ook al worden er veel nooit gebruikt. Maar doordat je zoveel leert, onthoud je niet wat het belangrijkste is. Met drieduizend woorden

kom je al heel ver. Oefen daar tien keer zo veel mee in plaats van te oefenen met die zeventienduizend woorden die je maar weinig gebruikt. In Engeland is men daar al mee bezig. Er verschijnen daar steeds meer leerboeken die gebaseerd zijn op frequentie.'

Waardoor komt het dat ontwikkelaars van lesmethodes er zo weinig rekening mee houden hoe vaak een woord in een vreemde taal wordt gebruikt? Brysbaert: 'Als leerkracht heb je de neiging om te zeggen: als je de taal leert, moet je ook alles weten. Mensen die dergelijke lesmethodes maken, weten weinig van de psychologie van het leren en onderschatten de moeilijkheidsgraad voor de mensen die de taal moeten leren. Zelf hebben we een tijd in Engeland gewoond en toen we teruggingen naar België, moesten onze kinderen de Nederlandse taal bijspijkeren. Ze hadden daarvoor het boek *Leesplezier*. Daarin staat een hoofdstuk waarin de lezer woorden leert aan de hand van een wandeling door Brussel. Daarin kwamen woorden als 'rococofaçades' voor. Dat geeft een idee wat er op dit moment gebeurt in het onderwijs.' <

GESPROKEN TAAL TELT MINDER WOORDEN

Hoe frequent een woord gebruikt wordt, werd tot voor kort bepaald op basis van geschreven teksten. De onderzoekers aan de Universiteit Gent kozen een andere methode: zij baseerden zich op gesproken tekst, aan de hand van de ondertiteling in televisieprogramma's. 'In gesproken taal gebruiken we veel minder woorden dan in geschreven taal', legt taalpsycholoog Marc Brysbaert uit.

Iemand die Nederlands wil leren, hoeft niet minutieus elk woord te leren, omdat veel woorden van elkaar zijn afgeleid. Wie bijvoorbeeld het woord 'dankbaar' kent, begrijpt zonder het woord te kennen ook wel wat 'dankbaarheid' is. Op de site van de taalonderzoekers (<http://crr.ugent.be>) kan iedereen nu zien hoe vaak een Nederlands woord per miljoen woorden gebruikt wordt.

MARJOLIJN DE COCQ nd.nl/buitenland

Geen winnaars in zaak tegen John Demjanjuk

► DEN HAAG

DE AFLOOP VAN HET PROCES TEGEN KAMPBEWAKER JOHN DEMJANJUK IN MÜNCHEN IS ONBEVREDIGEND VOOR ALLE PARTIJEN, STELT DAVID BARNOUW VAN HET NEDERLANDS INSTITUUT VOOR OORLOGSDOCUMENTATIE (NIOD).

Demjanjuk (91) werd gisteren tot vijf jaar cel veroordeeld wegens medeplichtigheid aan de moord op zeker 28.000 Joden, onder wie veel Nederlanders, in nazi-kamp Sobibor. Wegens zijn hoge leeftijd werd hij echter vrijgelaten. 'Er zat kennelijk niet meer in', zegt Barnouw. 'Het is een heel lang proces geweest en het teleurstellende is dat je eraan kunt zien dat het werken met getuigen na zo lange tijd heel moeilijk is. Het leed van de oorlog kan ook niet opgelost worden door een gerechtelijke uitspraak.' Rozette Kats, die het merendeel van haar familie in Sobibor verloor, woonde als bestuurslid van de Stichting Sobibor de uitspraak bij. 'We zitten nu in de trein bij te komen. We waren zeer emotioneel. En persoonlijk was ik heel

verdrietig. Want al heeft Demjanjuk verloren, er zijn geen winnaars. De doden keren er niet mee terug.' Overlevende Jules Schelvis zei tevreden te zijn met het vonnis. Voor hem weegt het zwaarst dat de rechters erkend hebben dat Demjanjuk medeplichtig is aan de moord op duizenden Joden. 'Demjanjuk moet nu met zichzelf in het reine komen en dat zal geen gemakkelijke opgave zijn.' Ook Rozette Kast is 'niet ontevreden' over de uitspraak. 'Maar het aller mooiste was, dat de rechter alle namen van de omgekomen familieleden van alle veertig medeaanklagers noemde en alle wagonladingen uit Nederland. Dat was als een requiem, het was heel aangrijpend en heel erg mooi.' Kats vindt de onmiddellijke vrijlating van Demjanjuk, gezien zijn gezondheidstoestand, een zinnige beslissing. Maar eigenlijk, schetst zij, is Demjanjuk zelf hiermee slechter af. 'Nu staat hij op straat, onverzekerd en wel. Hij mocht gisteren niet eens meer vanaf het hof in een ambulance worden vervoerd.' <

BEELD AP / ROGELIO V. SOLIS

Het wassende water van de rivier de Mississippi heeft de weg naar een casino en hotel in de Amerikaanse plaats Robinsonville overstroomd. Het peil van de meer dan 3700 kilometer lange rivier breekt de records uit 1927 en 1937. Oorzaak zijn de hevige regens die de regio in het tornado-seizoen hebben geteisterd. Duizenden mensen uit de Amerikaanse stad Memphis, 1200 kilometer ten zuidwesten van Washington, zijn geëvacueerd. <

NL

GPD

Kamer krijgt overzicht activiteiten koningshuis

► DEN HAAG

De Tweede Kamer krijgt na lang aandringen zijn zin. Minister-president Mark Rutte heeft het parlement eindelijk een uitgebreid jaaroverzicht gestuurd van de activiteiten van het Koninklijk Huis. Rutte lost daarmee een belofte in van zijn voorganger, Jan Peter Balkenende. Het van foto's voorziene document, dat het publiek kan downloaden van de internetsite van het Koninklijk Huis, bevat een royale samenvatting van de belangrijkste gebeurtenissen in het koninklijk jaar, met toelichtingen bij veel van de gebruikelijke en minder gebruikelijke activiteiten. <

NL

ANP

Geen applaus voor puntenrijbewijs

► DEN HAAG

Minister Melanie Schultz van Haagen (Infrastructuur) presenteerde gisteren een puntenrijbewijs voor de bestrijding van alcohol en drugs in het verkeer en nieuwe, aangescherpte regels voor de beginnend bestuurder. De voorstellen oogstten weinig applaus bij de Kamerfracties van PvdA, CDA en GroenLinks. 'Onvolledig', 'half werk', 'slappe hap', vonden deze fracties. Ook belangenorganisaties hebben kritiek. Het nieuwe puntenrijbewijs zou veel uitgebreider moeten zijn, meent bijvoorbeeld Veilig Verkeer Nederland. <

ANP

Rebellen Libië vragen om meer wapens

► TRIPOLI

De opstandelingen in Libië willen meer wapens voor hun strijd tegen de troepen van Muammar Gadhafi. Tijdens een bezoek aan Londen zei rebellenleider Mustafa Abdel Jalil gisteren dat Groot-Brittannië nachtkijkers, kogelvrije vesten en ander niet-dodelijk materiaal levert, maar dat dit niet voldoende is. 'Kolonel Gadhafi heeft zwaar wapentuig. Wij hebben lichte wapens nodig. Die zijn niet gelijk aan de wapens van Gadhafi, maar met de moed van de Libiërs kan er misschien een evenwicht zijn', aldus Jalil. <

REDACTIE BUITENLAND nd.nl/buitenland

Moorddadig gedrag van autorijders schokt China

► PEKING

HET BRUTE GEDRAG VAN AUTOMOBILISTEN NA EEN ONGELUK SCHOKT DE CHINESE SAMENLEVING. VORIGE MAAND SPRAK EEN RECHTER DE DOODSTRAF UIT TEGEN EEN AUTOMOBILIST DIE EEN AANGEREDEN SLACHTOFFER OM HET LEVEN HAD GEBRACHT.

Afgelopen jaar vielen in het Chinese verkeer circa 70.000 doden. In een aantal gevallen zorgden automobilisten er opzettelijk voor dat het slachtoffer het niet meer kon navertellen, omdat ze niet wilden opdraaien voor een schadevergoeding, berichtte de Chinese staatskrant *People's Daily* gisteren. Het meest beruchte incident is dat van de 21-jarige muziekstudent Yao Jiaxin uit de stad Xian. Hij reed in oktober vorig jaar met zijn auto een 26-jarige fietser aan. Toen hij zag dat de gewonde vrouw zijn kentekens wilde onthouden, bracht hij haar met messteken om het leven. De rechtbank veroordeelde hem vorige maand tot de strop.

De zaak kreeg landelijk veel aandacht en leidde tot meer aanklachten. Zo werd een vrachtwagenchauffeur in Chongqing aangehouden die in december tegen een vrouwelijke bedelaar botste. Om problemen met de politie te voorkomen, reed hij diverse keren over haar heen.

Afgelopen zaterdag verscheen een automobilist uit Fuzhou voor de rechter. Hij had een zesjarig meisje afgeranseld en neergeslagen. Na haar verwondingen te hebben gezien, had hij achteruit over haar heen gereden, zodat zij stierf, vertelden ooggetuigen.

normen en waarden

De voorvallen hebben volgens de *People's Daily* Chinese burgers wakker geschud over het verval van normen en waarden in de samenleving. 'Hoewel een handvol incidenten niet wijst op een wijdverbreide trend, roept dit verkeersgedrag wel vragen op over de morele staat van ons land.' <

NL

Bij een bedrijf in het Gelderse Kootwijkerbroek is vogelgriep van de H7-variant geconstateerd. Dat meldde gisteren het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. De 8800 legkippen van het bedrijf worden per direct geruimd en er geldt een vervoersverbod in de omgeving van het bedrijf. Verder onderzoek moet uitwijzen hoe gevaarlijk de variant precies is voor mens en dier. Het zou gaan om een biologisch pluimveebedrijf. <

Nederlanders in een Peruaanse cel, mogen een deel van hun gevangenisstraf in Nederland uitzitten. Peru en Nederland hebben hierover een akkoord gesloten. Volgens een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken zitten nu 117 Nederlanders vast in Peru. In 113 gevallen gaat het om veroordelingen wegens een drugsdelict. De bekendste Nederlandse gedetineerde is Joran van der Sloot, die wegens moord vastzit. Zijn rechtszaak loopt nog. <

Het Friesch Dagblad is vandaag voor het eerst als tabloid verschenen. De krant hoopt op een hoger 'leesrendement'. Als er maar drie of vier artikelen op een pagina staan, hebben die een hogere attentiewaarde, denkt hoofdredacteur Lútsen Kooistra. Dan wordt er meer nieuws ook werkelijk gelezen. Inhoudelijk verandert er ook een en ander: zo schuift het kerknieuws een paar pagina's op, zodat er over twee pagina's uitgepakt kan worden met grotere producties. <

De witsnuitlibel is terug in Nederland. Deze libellensoort kwam sinds de jaren zeventig in Nederland niet meer voor. Woensdag werd in Nationaal Park Weerribben-Wieden een kleine populatie ontdekt. Volgens Theo Muusse, boswachter en onderzoeker van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, is vooral de waterkwaliteit van belang geweest voor de terugkeer. <

BEELD GPD

Jakobskruiskruid graaft binnen enkele jaren zijn eigen graf, als beheerders de planten met rust laten. De plant maakt zijn eigen standplaats ongeschikt voor hernieuwde groei, door schimmels en bacteriën in de grond achter te laten. Dat stelt bioloog Tess van der Voorde, die vandaag aan de Wageningen Universiteit promoveert op een onderzoek naar groei en bloei van de inheemse plant. Het is tot nu toe gebruikelijk jakobskruiskruid met wortel en tak te verwijderen, aangezien de plant giftig is voor alle diersoorten. <

Het Openbaar Ministerie heeft in hoger beroep tien jaar celstraf, maar geen tbs met dwangverpleging geëist tegen de Bossche zwemschoolhouder Benno L. (61) wegens misbruik van meer dan vijftig zwakbegaafde meisjes. Het gerechtshof in Den Bosch doet op 26 mei uitspraak. <

Na een verbouwing van ruim twee jaar opent Museum Mesdag morgen weer zijn deuren. Het Haagse museum heet voortaan De Mesdag Collectie. Gisteren werd het laatste schilderij, 'In gedachte verzonken' van Antonio Mancini, opgehangen. Het komende weekeinde is het museum gratis te bezoeken. <

BEELD ANP

Oud-informateur Herman Wijffels zag toenmalig ChristenUnie-leider André Rouvoet begin 2007 als de 'bewaker' van de missie van het kabinet van CDA, PvdA en ChristenUnie. Rouvoet zei dat gisteren in een interview op nu.nl. Hij en PvdA-leider Wouter Bos traden op verzoek van toenmalig CDA-onderhandelaar Jan Peter Balkenende allebei als vicepremier toe tot het kabinet van de drie partijen. Balkenende werd opnieuw premier. <

Burgers moeten een onderwerp sneller op de agenda van de Tweede Kamer kunnen plaatsen. De voorwaarden voor dit burgerinitiatief moeten soepeler, vindt een meerderheid van de Kamer. Burgers die 40.000 handtekeningen hebben verzameld, kunnen een onderwerp door de Tweede Kamer laten bespreken, maar stuiten nogal eens op de voorwaarde dat de Kamer de laatste twee jaar niet over dit onderwerp besloten mag hebben. De PvdA wil deze termijn terugbrengen tot een jaar, GroenLinks wil er zelfs helemaal vanaf. Ook PVV en SP willen soepeler regels. <

EU

De uiterst moeizame regeringsvorming in België bereikt een nieuwe fase. Huidig onderhandelaar Wouter Beke heeft zijn eindverslag aan de koning gepresenteerd en zijn ontslag aangeboden. Daardoor is de koning weer aan zet. Hij moet besluiten hoe het verder gaat. Beke toonde zich optimistisch. <

Een rechtbank in Minsk, de hoofdstad van het autoritair geregeerde Wit-Rusland, heeft gisteren zes antiregeringsbetogers veroordeeld tot tussen de drie en 3,5 jaar gevangenisstraf. De zes tegenstanders van het bewind van president Aleksander Loekasjenko werden gearresteerd tijdens massale demonstraties na de presidentsverkiezingen in december. Die verliepen volgens de oppositie en onafhankelijke waarnemers frauduleus. <

De rechtse eurosceptische partij Echte Finnen komt voorlopig toch niet in de regering van Finland. De partij is afgehaakt bij de onderhandelingen over een nieuwe regering. De partij is het oneens met de twee grootste partijen over de noodleningen aan Portugal. De verwachte nieuwe premier van Finland, Jyrki Katainen, heeft inmiddels de steun van de sociaaldemocraten voor de noodleningen. <

Antisemitisme is geen vies woord voor zowat de helft van de jonge Brusselse moslims. Dat blijkt uit een onderzoek van de Vrije Universiteit Brussel (VUB). Bij autochtone jongeren is dat slechts 10 procent. Het antisemitisme onder de jonge moslims houdt geen verband met laagopgeleid-zijn, maar is theologisch geïnspireerd en er is een rechtstreeks verband tussen moslim-zijn en antisemitische gevoelens koesteren, zegt VUB-socioloog Mark Elchardus. <

Driehonderdduizend mensen in het noordoosten van Congo zijn voor het wrede bewind van de rebellenbeweging Verzetleger van de Heer (LRA) op de vlucht geslagen. Dat meldt de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR). Het LRA heeft het aantal aanvallen de laatste tijd opgevoerd. De rebellenbeweging is berucht om haar aanvallen op burgers, haar martelpraktijken en het gebruik van kindsoldaten. LRA-leider Joseph Kony wordt al langer gezocht door het Internationaal Strafhof. <

De Chinese rivier de Yangtze, een van de belangrijkste waterwegen in China, is deels gesloten voor het scheepvaartverkeer. Door de aanhoudende droogte in het gebied lopen schepen de kans aan de grond te lopen. De lokale autoriteiten hebben het deel van de rivier tussen de steden Wuhan en Yuepang, een stuk van zo'n 185 kilometer, afgesloten. <

BEELD AP

Yoweri Museveni, sinds 1986 president van Uganda, is gisteren beëdigd voor weer een nieuwe ambtstermijn. Dat gebeurde tijdens een plechtigheid in de hoofdstad Kampala. Oppositieleider Kizza Besigye was niet aanwezig bij deze plechtigheid. Volgens hem en een reeks andere politici heeft Museveni het presidentschap te danken aan grootschalige fraude tijdens de verkiezingen van afgelopen februari. Besigye keerde gisteren per vliegtuig terug in Uganda, nadat hem eerder de toegang tot het land onmogelijk was gemaakt. Duizenden aanhangers juichten hem toe na aankomst op de luchthaven Entebbe. <

Bij confrontaties tussen betogers en politieagenten in twee steden in Jemen zijn gisteren twee doden en ten minste 45 gewonden gevallen. De demonstraties hadden plaats in de zuidelijke stad Taiz en de centraal gelegen stad Bayda. In Bayda werden twee personen doodgeschoten door militairen die zich op het dak van een gebouw van de regering hadden geposteerd. <

De Amerikaanse veiligheidsdiensten hebben twee mannen opgepakt in New York, die ervan worden verdacht dat ze terreurdaden in de stad wilden plegen. Dat meldde de krant *The New York Times*. De twee zouden hebben geprobeerd handgranaten en vuurwapens te kopen. Hun identiteit is onduidelijk. Hun plannen zouden nog in de beginfase verkeren. De mannen bespraken onder meer een aanval op een synagoge, maar ze hadden volgens anonieme bronnen binnen het politieapparaat geen specifiek doelwit. <

Het hooggerechtshof van Bangladesh heeft besloten dat fatwa's weer zijn toegestaan. De islamitische decreten of vonnissen worden over het algemeen opgesteld door religieuze dorpshoofden. In 2001 verbood het hooggerechtshof fatwa's, nadat diverse islamitische vrouwen waren mishandeld. Maar het besluit is in hoger beroep ongedaan gemaakt, nadat een groep islamitische predikers had gesteld dat de fatwa's een islamitisch gebruik zijn. <

De man die op 2 mei door Amerikaanse commando's in Pakistan werd doodgeschoten, was ongetwijfeld Osama bin Laden. Dat zei de Republikeinse senator James Inhofe, een van de Amerikaanse volksvertegenwoordigers die van de inlichtingendienst CIA foto's te zien kregen van het lijk. De Amerikaanse president Barack Obama heeft gezegd dat die beelden afschrikwekkend zijn en niet voor publicatie in aanmerking komen. <

Een Australische diertuin ten noorden van Sydney heeft zijn gestolen koala Banjo terug gevonden in een prullenbak. De 13-jarige Banjo werd gevonden na een anonieme tip. Banjo verdween eerder deze week en de verzorgers maakten zich zorgen over de bejaarde koala, die leeft op een speciaal dieet. Toen Banjo werd gevonden was hij angstig en lichtelijk uitgedroogd. <

De ondernemingsraad van MSD-Organon in Oss heeft ingestemd met het alternatieve reorganisatieplan van het bedrijf. Na een jaar van discussies, rechtszaken en demonstraties kan het bedrijf nu beginnen met de uitwerking van 'plan B'. Per 1 juli moet duidelijk zijn welke werknemers kunnen blijven en wie moet vertrekken, zo meldde een ingewijde. Volgens plan B gaan vijfhonderd banen bij de afdeling research & development verloren. Aanvankelijk wilde MSD ruim duizend banen schrappen. <

Minister Jan Kees de Jager (Financiën) zegt bezorgd te zijn over de balans in het bestuur van de Europese Centrale Bank (ECB) als het gaat om vertegenwoordiging van noordelijke en zuidelijke landen. Hij reageerde daarmee op de mogelijke kandidatuur van de Italiaan Mario Draghi als ECB-president. Met de aanstelling van Draghi als president zouden de twee hoogste posities door Zuid-Europeanen worden bezet. <

BEELD EPA

Het mislukken van de deal tussen Spyker Cars en het Chinese Hawtai over de investering in Saab is een grote tegenvaller voor de leveranciers aan het geplaagde Zweedse auto-merk. Dat zei gisteren voorzitter Svenake Berglie van de Zweedse branchevereniging van leveranciers FKG. De Haiwtai Motor Group zou 120 miljoen euro in het bedrijf steken, waarvoor het een aandeel van bijna 30 procent in Spyker zou krijgen. Daarnaast zou Spyker nog een lening van 30 miljoen euro krijgen van de Chinezen. De productie van Saab ligt al sinds begin april stil omdat moederbedrijf Spyker de leveranciers niet meer kan betalen. <

Telecomconcern KPN luistert klanten niet af en kijkt niet naar de inhoud van berichten die abonnees versturen. Dat meldde KPN gisteren, na verwijten dat het concern een omstreden technologie inzet om het dataverkeer te analyseren. Volgens kenners is met deze technologie, genaamd Deep Packet Inspection (DPI), precies na te gaan wat mobiele internetters doen. <

BEELD ANP

De detailhandel heeft last van een 'koopvacuüm'. Consumenten houden de hand op de knip uit onzekerheid over de eigen toekomst en die van de wereldeconomie. 'Dat speelt in vrijwel alle sectoren, met uitzondering van de supermarkten', zei directeur Laurens van den Oever van onderzoeksbureau GfK Retail & Technology gisteren. GfK houdt de verkopen bij van ruim 3500 winkelbedrijven. <

Staatssecretaris Henk Bleker (Landbouw) beschouwt genetische modificatie als een van de mogelijke technieken om de landbouwproductie te verhogen en te verduurzamen. De CDA-bewindsman schrijft dat in een brief aan de Tweede Kamer over een studie naar duurzaamheid van de huidige genetisch gemodificeerde gewassen door Wageningen UR en adviesbureau CREM. <

Voor de Nederlandse overheidsfinanciën was 2010 een turbulent jaar van nog voortgaande crisis en het begin van voorzichtig economisch herstel. Dat schrijft minister Jan Kees de Jager van Financiën in het gisteren gepubliceerde Financieel Jaarverslag van het Rijk over 2010. De overheid had een tekort van 32 miljard euro, oftewel 5,4 procent van het bruto binnenlands product. Dat overschrijft nog de EU-norm, maar is al wel wat beter dan op Prinsjesdag 2009 (toen de begroting voor 2010 werd gepresenteerd) was verwacht. Het percentage van 5,4 is wel iets slechter dan het Centraal Planbureau in maart had geraamd. Dat kwam toen op een tekort van 5,2 procent. <

Hoofdverdachte Jan van V. in het grote vastgoedfraudeproces is 'opgegroeid' in een periode in het vastgoed dat veel zaken mondeling afgesproken werden. Hij was vaak goed op de hoogte van de inhoud van overeenkomsten, maar heeft veel stukken blind getekend. Dat zei Jan van V., voormalig directeur van Bouwfonds Vastgoedontwikkeling, gisteren bij het begin van de behandeling van zijn zaak door de rechtbank in Haarlem. <

De spelers van FC Twente vliegen zondag na de kampioenswedstrijd tegen Ajax per Chinook-helikopter terug naar Twente, of ze nu gewonnen of verloren hebben. Op vliegveld Twente stappen ze naar verwachting tussen 20.00 en 20.30 uur over in een open bus, voor een rijtoer. Daarna volgt een besloten feest voor de voetballers. De helikoptervlucht moet problemen op de A1 voorkomen. Maandag is er, ongeacht de uitslag, een huldiging bij het stadion van FC Twente. <

REDACTIE BUITENLAND nd.nl/buitenland BEELD AP

Regime Syrië wil protest stad voor stad breken

► BEIROET-DAMASCUS

SYRISCHE VEILIGHEIDSTROEPEN SLAAN STAD VOOR STAD HET VOLKS-PROTEST NEER, ZEGGEN MENSENRECHTENACTIVISTEN IN SYRIË. MET TOENEMENDE BRUUTHEID JAAGT HET LEGER OP ACTIVISTEN EN PROTESTLEIDERS.

Syrische militairen en tanks omsingelden gisteren de centraal gelegen stad Hama. In deze stad werd bijna dertig jaar geleden een opstand van de Moslimbroederschap bloedig neergeslagen, met naar schatting 20.000 doden. Een demonstratie van enkele duizenden studenten in het noordelijke Aleppo werd gisteren met knuppels uit elkaar geslagen. Het is voor het eerst dat er onrust op grotere schaal plaatsvindt in de op een na grootste stad van Syrië. Veiligheidsdiensten deden volgens twitterberichten naar willekeur invallen in studentenkamers.

De intimidatie van de bevolking hield ook in andere steden aan. In Baniyas en al-Bayda zouden vooraanstaande burgers via luidsprekers zijn opgeroepen verklaringen te ondertekenen waarin zij beloven dat zij afzien van protest.

valse ooggetuigen

Vanuit Homs is gisteren een petitie openbaar gemaakt over de wandaden van veiligheidsdiensten daar in de afgelopen dagen; er is tekort aan water en voedsel en telefoon- of elektriciteitslijnen liggen grotendeels plat. Volgens ooggetuigen pakken veiligheidstroepen artsen op die gewonden helpen. Anderen meldden dat Syrische legeronderdelen deserteren. In Daraa heeft een deel van het leger de kant van de bevolking gekozen en kiest positie tussen bevolking en veiligheidsdiensten in. Ook in Homs zouden militairen deserteren. Het regime van Assad beweert slechts op te treden tegen 'militante islamisten'

Een zwaarbeschadigd gebouw in de Zuid-Syrische stad Daraa, waar een deel van het leger de kant van de bevolking heeft gekozen in de strijd tegen het regime.

en 'gewapende terreurbendes'. Dagelijks brengen door de staat gecontroleerde media 'onthullingen' over valse ooggetuigen en bekentenissen van mensen die zich voor veel geld lieten ronselen om dood en verderf te zaaien. Een in Syrië werkzame buitenlander signaleert dat de bevolking moe raakt van de onlusten, maar dat vrijuit over politiek gepraat kan worden. 'Op straat merk je heel sterk een tweedeling: je bent voor of je bent tegen.'

Vandaag, na het vrijdaggebed zullen opnieuw demonstraties plaatshebben. Toch is er ook scepsis. 'Elke vrijdag krijgt een naam en belooft telkens een hete dag te worden. In Damascus valt het mee, al zijn er enorm veel veiligheidstroepen paraat. Men poogt tot elke prijs te verhinderen dat er een groot plein in handen komt van demonstranten -

want dat gaat de wereld over en dan kan het regime niet meer hard ingrijpen.' De internationale kritiek op Damascus groeit. VN-chef Ban Ki-moon riep Assad op te luisteren naar de hervormingswensen van het volk en geen geweld te gebruiken tegen vreedzame demonstranten. EU-woordvoerder Catherine Ashton dreigde met sancties tegen het regime. China wil dat Syrië zijn binnenlandse problemen oplost zonder inmenging van buitenaf. Washington veroordeelde het 'barbaarse' optreden van het leger. President Obama is volgens analisten echter lui-verig om te pleiten voor ingrijpen, omdat dat tot nog meer chaos in het Midden-Oosten leidt. De senatoren John McCain en Joe Lieberman willen dat Obama president Assad vertelt dat hij maar beter kan vertrekken. <

NL

REDACTIE MEDIA nd.nl/media

EO heeft spijt van 'f-woord'

► HILVERSUM

DE DIRECTIE VAN DE EVANGELISCHE OMROEP MAAKT ZIJN EXCUSES VOOR HET WOORD 'FOCKING' DAT PRESENTATOR ERIK DIJKSTRA AAN HET EINDE VAN HET PASSIESPEL THE PASSION GEBRUIKTE.

'We weten allemaal dat dit verhaal niet goed afloopt', zei presentator Erik Dijkstra, bekend als 'Jakhals' uit het programma *De Wereld Draait Door*, tegen het einde van *The Passion*. 'Het is misschien niet echt een lekker einde, maar wat wil je nog meer? We zijn hier per slot van rekening in focking Gouda.' In antwoord op een boze briefschrijver schrijft de EO-directie in het gisteren

verschenen omroepblad *Visie* nu dat 'het beter was geweest als de presentator het f-woord niet gezegd had'. Volgens de directie is met het slot van de presentator 'de twijfel verwoord, waarvan we vanuit de Bijbel weten dat die na de kruisiging tot de derde dag heerste'. Maar na deze twijfel 'zien we dat Jezus Christus is opgestaan', schrijft de EO-directie. Volgens Marco van der Straten, woordvoerder van de Evangelische Omroep, stond het woord niet in het script. 'Wij werden er ook door verrast.' In de dvd's die van *The Passion* gemaakt worden zal het woord verwijderd worden, zegt de woordvoerder. <

JAN LEPELTAK nd.nl/geloof

Indonesische theologische school Setia bouwt campus

► TANGERANG

DE INDONESISCHE THEOLOGISCHE SCHOOL SETIA GAAT EEN NIEUWE CAMPUS BOUWEN OP HET TERREIN VAN EEN OUDE TEXTIEL-FABRIEK IN DE STAD TANGERANG, NABIJ JAKARTA.

In het gebouw zijn al ruim driehonderd studenten gehuisvest. Het plan is de driehonderd vrouwelijke studenten die nu ergens anders zitten, ook te verhuizen naar de nieuwe locatie. De lokale autoriteiten hebben goedkeuring verleend aan de plannen. Het schoolbestuur laat weten druk bezig te zijn met de financiering.

De veiligheidssituatie voor de studenten is sterk verbeterd omdat de nieuwe locatie niet aan een woonbuurt grenst. Hierdoor is de kans op spanningen en geweldsincidenten tussen Setia-studenten en bewoners of moslimdemonstranten aanzienlijk kleiner geworden.

Bijna drie jaar geleden werd de school doelwit van een haatcampagne. Moslim radicalen en opgehitste buurtbewoners belegerden de campus van Setia in Oost-Jakarta. De christelijke hogeschool moest vertrekken, waarna veel problemen ontstonden. Honderden studenten leefden maandenlang in tentenkampen op een padvindersterrein temidden van tropische stortbuien en een muggenplaag. Daarna verbleven ze in een gebouw in West-Jakarta. De overheid wilde dit gebouw slopen, waarna in oktober 2009 Setia-studenten slaags raakten met stadswachten tijdens een protestdemonstratie.

Setia is veruit de grootste theologische hogeschool in Indonesië. Jonge christelijke studenten uit de arme dorpjes van Noord-Sumatra, Sulawesi, Kalimantan en Papoea worden hier opgeleid tot predikant, docent of verpleegkundige. <

BEURS

ANP nd.nl/economie

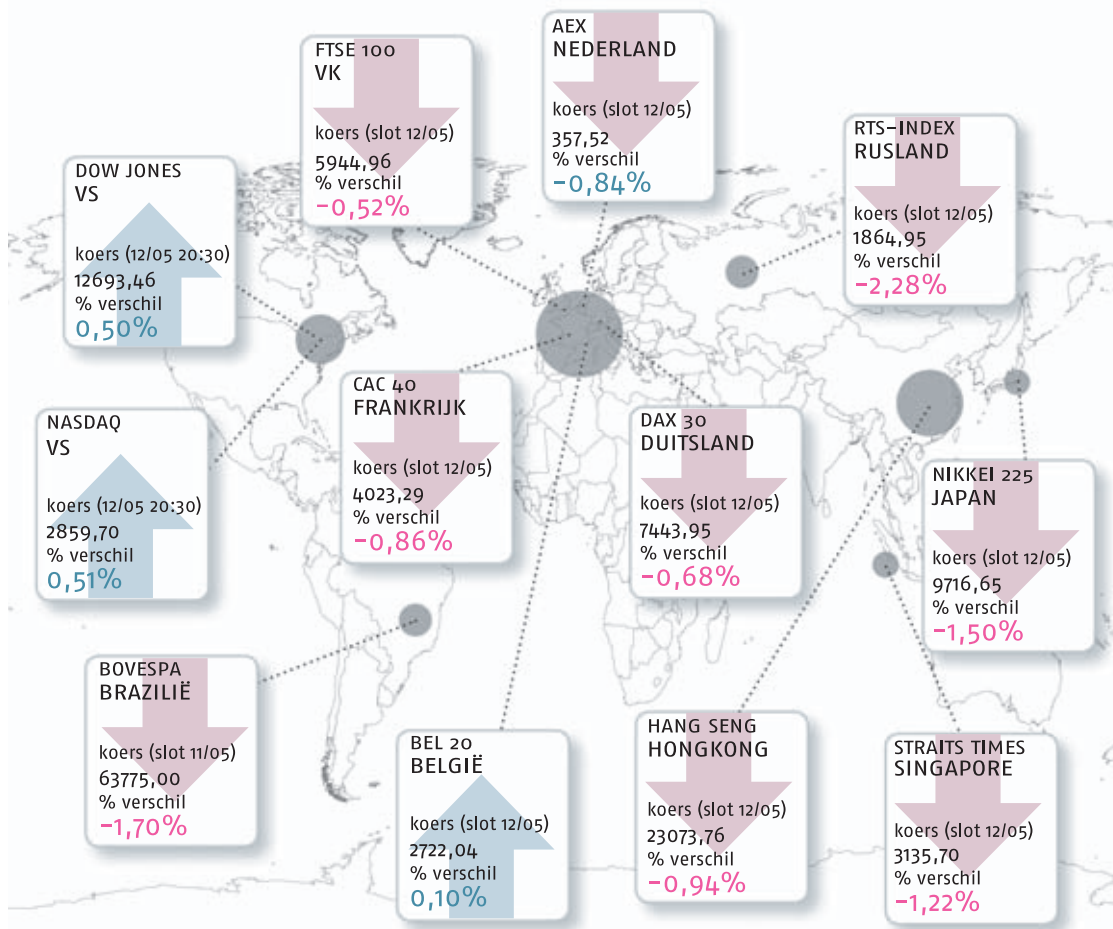
Europese beurzen eindigen in de min

► AMSTERDAM

De toonaangevende Europese beurzen zijn gisteren in de min gesloten. Grondstofprijzen daalden scherp door onzekerheid over de vraag. Een sterkere dollar deed de honger naar risicovolle aandelen afvlakken. Het aandeel Spyker was de gebeten hond op het Damrak na de bekendmaking dat een overeenkomst met het Chinese Hawtai van de baan was.

De AEX-index, de hoofdgraadmeter aan het Damrak, sloot met een verlies van 0,8 procent op 357,52 punten. De index voor middelgrote fondsen, de MidKap, daalde 0,7 procent tot 649,86 punten. De graadmeters in Londen, Parijs en Frankfurt verloren van 0,5 tot 0,9 procent in waarde.

Het sentiment werd mede bepaald door tegenvallende Amerikaanse macrocijfers over de detailhandelsverkoop en de wekelijkse uitkeringsaanvragen. Bovendien hingen de zorgen rond Griekenland ook boven de markt. De vrees bestaat dat het land zijn schulden zal moeten herstructureren. Ook gaan er geruchten dat het noodpakket van 110 miljard euro voor Griekenland met 60 miljard euro moet worden verhoogd. <

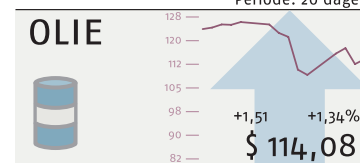
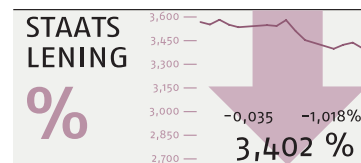
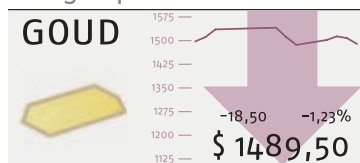
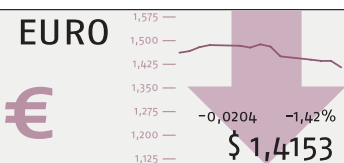
AEX FONDSEN

	sk	vk	%
aegon	↓	5,07	5,38 -5,67
ahold	↑	9,74	9,72 +0,27
air france-klm	↑	12,27	12,16 +0,86
akzo nobel	↓	51,60	52,4 -1,55
aperam	↓	28,00	28,3 -1,06
arcelor mittal	↓	24,40	24,4 -0,37
asml holding	↑	28,41	27,9 +1,54
boskalis westm., kon.	↓	35,35	35,4 -0,16
corio	↓	47,98	48,3 -0,64
dsm, kon.	↓	46,29	46,3 -0,22
fugro	↓	56,52	59,3 -4,70
heineken	↑	41,94	41,47 +1,13
ing groep c.	↓	8,78	8,95 -1,91
kpn	↓	10,46	10,5 -1,13
philips, kon.	↓	20,56	20,7 -0,63
randstad	↓	36,82	37,0 -0,57
reed elsevier	↓	9,47	9,51 -0,43
royal dutch shell a	↓	24,85	25,3 -1,91
sbm offshore	↓	18,21	18,4 -1,46
tnt	↑	16,42	16,3 +0,61
tomtom	↓	6,19	6,20 -0,15
unibail-rodamco	↓	151,95	152,3 -0,23
unilever c.	↑	23,10	23,0 +0,41
wereldhave	↓	70,20	70,8 -0,88
wolters-kluwer c.	↓	16,22	16,3 -0,61

MIDKAP FONDSEN

	sk	vk	%
aalberts ind.	↓	16,45	16,73 -1,67
amg	↓	15,02	15,10 -0,50
arcadis	↓	16,21	16,5 -2,11
asm international	↓	31,06	31,6 -1,96
bam groep, kon.	↓	5,22	5,26 -0,87
binckbank	↓	11,54	11,67 -1,07
brunel international	↓	33,92	34,9 -2,96
csm	↑	25,12	24,9 +0,56
delta lloyd Groep	↓	17,54	17,6 -0,31
eurocomm. prop.	↑	35,10	35,1 +0,00
heijmans	↓	22,25	22,6 -1,83
imtech	↓	25,65	25,8 -0,75
logica	↓	1,64	1,65 -0,67
mediq	↓	14,42	14,5 -0,55
nutreco	↑	52,83	52,6 +0,30
ordina	↑	3,82	3,79 +0,66
pharming group	↓	0,15	0,15 -0,66
sns reaal	↓	4,00	4,05 -1,33
ten cate	↓	30,21	30,7 -1,60
unit 4	↑	26,17	25,7 +1,83
usg people	↓	13,52	13,5 -0,15
vastned retail	↓	49,15	49,2 -0,10
vopak	↓	31,70	32,27 -1,75
wavin	↓	11,95	11,99 -0,33
wessanen	↓	3,05	3,07 -0,42

Bron: vwdgroup:

AREND PLEYSIER nd.nl/ge loaf

België wil staatssalaris voor geestelijken anders verdelen

... De Belgische overheid wil de staatstoelage voor priesters, predikanten en rabbijnen eerlijker verdelen.

... Protestanten, joden en moslims maken kans op een groter deel van de taart, ten koste van krimpand katholiek België.

► BRUSSEL

Per jaar verdeelt de Belgische staat 91 miljoen euro onder religieuze gemeenschappen in het land. Het grootste deel van die toelage, 71 miljoen euro, gaat naar geestelijken uit de Rooms-Katholieke Kerk. Hoewel het relatieve aantal katholieken afneemt, verandert er al jarenlang niets aan de hoogte van die toelage. De Belgische overheid is volgens de grondwet verplicht om de salarissen en pensioenen van 'bedienaren der eredienst' te betalen en dat op basis van een bijzonder complexe berekening. Omdat die regels grondwettelijk zijn vastgelegd, leek aanpassing aan de veranderende samenleving onmogelijk. Gisteren gaf de Raad van State, het

hoogste rechtscollege, toch een openingetje naar een eerlijker verdeling zonder aanpassing van de grondwet. 'De staat heeft een zekere beoordelingsvrijheid', schrijft de Raad. 'Niet aan alle bedienaren komt een vergoeding toe, alleen zij die nuttig zijn voor religieuze noden van de bevolking.' Volgens de Belgische Raad van State is het aan de regering om een nieuwe verdeelsleutel te verzinnen. Belgische politici willen dat de Belgen zich zelf over de verdeling uitspreken. 'We willen dat de mensen inspraak krijgen. Dat kan via een periodieke enquête', zegt het liberale Kamerlid Gwendolyn Rutten van de Open VLD. Ze denkt aan een formulier dat gelijk met de belastingaangifte kan worden ingevuld.

overheidsbemoedigen

Critici vrezen voor overheidsbemoedigen met de geloofspraktijk van gewone Belgen. Rutten wil daar verre van blijven. 'We willen mensen niet vragen wat hun geloofsovertuiging is, maar wel naar welke religie hun belasting-

geld moet gaan. Mensen moeten niet noodzakelijk gelovig zijn om te beslissen dat de kerk nog wel een rol vervult in onze maatschappij, bijvoorbeeld bij een begrafenis.'

tegenslag

De mogelijke wijziging is een tegenslag voor de Rooms-Katholieke Kerk, die nu nog een relatief hoge toelage opstrijkt. Vooral door de voortdurende misbruikschandalen in de kerk laten veel Belgen zich 'ontdopen' en zeggen ze hun lidmaatschap van de kerk op. Desondanks krijgt de kerk nog salaris voor bijna tweehalfduizend priesters. Daarnaast krijgen 135 dominees, 22 rabbijnen, 47 oosters-orthodoxe priesters en 18 imams een staatssalaris. De islam vormt na het rooms-katholicisme de grootste religieuze stroming, met 400.000 'erkende volgelingen'. Seculiere Belgen kunnen de enquête aangrijpen om het systeem verregaand te veranderen: ook vertegenwoordigers van de 'vrijzinnig-humanistische zuij' hebben recht op een vergoeding. <

REDACTIE BUITENLAND nd.nl/buitenland

Uganda voert nog geen doodstraf voor homo's in

► KAMPALA

UGANDA KRIJGT VOORLOPIG NOG GEEN WET DIE HOMOSEKSUALITEIT MET DE DOOD BESTRAFT. HET PARLEMENT IN DE HOOFDSTAD KAMPALA ZAG WOENSDAG-AVOND AF VAN STEMMING.

De reden voor het uitstel van de stemming was de druk van mensenrechtenactivisten en buitenlandse hulporganisaties.

'Het is zeer verontrustend dat het Ugandese parlement deze verschrikkelijke wet, die indruist tegen het menselijk fatsoen en het internationaal humanitair recht, opnieuw in overweging neemt', stellen Amnesty International en Human Rights Watch in een gezamenlijke verklaring.

De wet is niet van de baan, maar kan later alsnog worden behandeld of gewijzigd. In het Ugandese parlement gaan stemmen op om de doodstraf op zich uit de wet te halen. Homoseksualiteit is al bij wet verboden in het zeer homofobe Uganda en kan in sommige gevallen worden bestraft met levenslang. Onder de nieuwe wetgeving zouden de rechten van homoseksuelen ernstig worden ingeperkt en kunnen mensen die zich

schuldig maken aan een 'zware vorm' van homoseksualiteit, bijvoorbeeld verkrachting van iemand van hetzelfde geslacht, zelfs de doodstraf krijgen. Het wetsvoorstel werd al ingediend in 2009. Zelfs de discussie over homoseksualiteit zou met de wet al strafbaar worden gemaakt. Ook wordt het verboden om bijvoorbeeld woonruimte te verhuren aan homoseksuelen en lesbiennes.

homorechtenactivist

De vraag is of de beoogde wet leidt tot meer geweld tegen homo's. In januari werd al een homorechtenactivist vermoord in zijn woning in de hoofdstad Kampala, nadat een notoir homofoob boulevardblad zijn naam en foto had gepubliceerd.

Een tweede vraag is hoe het wetsvoorstel zich verhoudt met de redelijk succesvolle campagne tegen aids in Uganda, die opviel omdat een sterk beroep werd gedaan op morele levenswandel: monogamie en trouw. Uganda is grotendeels christelijk en de kerken deden mee aan deze morele vorm van voorlichting en aidsbestrijding. <

FAMILIEBERICHTEN tarief € 0,89 per mm, per kolom (incl. btw); bij opgave via www.nd.nl/adverteren 15% korting; over telefonisch opgegeven advertenties kunt u niet reclameren

'Een wonder een nieuw leven
Is ons
een tweede keer
gegeven'

van God gekregen ;

Jurre Gerben
10 Mei 2011

Gert&Berike, Mart
Soepenber-Dunnink

Hogenkampswegje 2
7722 TR Dalfsen
Tel: 0529-470426

Dolblij en dankbaar zijn
wij met de geboorte van
onze dochter en zusje

Lize Elsa
Lize

Lize is geboren op 10
mei 2011

Hans en Ingeborg Buit-
Drost
Noa
Sandbergmate 59
8014 MC Zwolle
038 - 4609010

VERHUISD

Jan en Elly Luiten
van Alkmaar
naar Telefoonweg 142
6713 AL Ede
0318-846661

In het Huis van mijn Vader zijn vele woningen
Johannes 14 vers 2a

Met verlangen in zijn hart is Thuisgekomen bij zijn Vader
mijn lieve zorgzame man, onze altijd betrokken
vader en opa

Hendrik Buitenhuis

Rouveen, 13 mei 1931 Zwolle, 11 mei 2011

Rouveen: H.G. Buitenhuis-Brinkman

Koog a/d Zaan: Greta Gootjes-Buitenhuis
Jaap Gootjes
*Gerdien
Dirk
Sanne*

Meppel: Henri Buitenhuis
Gerdien Buitenhuis-Soldaat
*Walter
Marlon
Jasper*

Rouveen: Jan Buitenhuis (in liefdevolle herinnering)

Zwolle: Hans Buitenhuis

Obdam: Marijke Gootjes-Buitenhuis
Bert Gootjes
Loes

Rouveen: Ema Buitenhuis

Rozenlaan 35
7954 EZ Rouveen

De samenkomst zal worden gehouden D.V.
maandag 16 mei om 14.00 uur in "De Levensbron",
Esdoornlaan 3 te Rouveen.

Aansluitend zal de begrafenis plaatsvinden op de
Algemene Begraafplaats aan de Scholenweg.

Voor de samenkomst is er gelegenheid tot condoleren
van 13.00 tot 13.45 uur in de kerk.

In Christus ontslapen onze geliefde broer,
zwager en oom

Hendrik Buitenhuis

Rouveen, 13 mei 1931 Zwolle, 11 mei 2011

Staphorst: J. Buitenhuis
A. Buitenhuis-Faber

Rouveen: J. Knoll-Buitenhuis
K. Knoll (in dankbare herinnering)
en kinderen

De Heer heeft bij zich genomen onze goede
vriend

Henk Buitenhuis

We zijn dankbaar voor het fijne contact dat we
vele jaren mochten hebben met Henk en Mimi
en hun gezin in Rouveen.

Nelie en Hans Werkman

*Mijn voeten gaan vertragen Heer, ik ben zo moe.
Zij willen enkel dragen Heer, mij naar U toe.
Ik vraag geen aardse schatten meer, ik dorst naar U.
Dit hart zal nimmer rusten Heer, er 't rust bij U.*

Op Zijn tijd heeft de Here tot zich genomen
onze lieve moeder, oma en over-oma

Trijntje Boddeüs-Koster

* Slochteren, † Slochteren,
26 februari 1918 11 mei 2011

Sinds 25 oktober 1980 weduwe
van Roelf Boddeüs.

Slochteren: Jan en Roelie Boddeüs-v.d. Heide
De Lier: Ank Kolenbrander-Boddeüs
Capelle
a/d IJssel: Kasper en Joke Boddeüs-Schuller
Hoogezand: Erik en Gea Boddeüs-Douma
Schildwolde: Frans en Alie
Boddeüs-Schuitema

Slochteren: Gretha en Harrie
Uildriks-Boddeüs

Klein- en achterkleinkinderen

Correspondentieadres:
Lindenlaan 11, 9603 DC Hoogezand

Een samenkomst zal D.V. worden gehouden op
maandag 16 mei om 14.00 uur in de
Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, Hoofdweg 32
te Schildwolde.

Voor de samenkomst is er vanaf 13.30 uur
gelegenheid tot condoleren.

Na de samenkomst vindt de begrafenis plaats op
de begraafplaats te Schildwolde.

Er is na afloop gelegenheid tot koffiedrinken in
"de Kandelaar".

Liever geen bloemen.

*Wij weten dat als ons lichaam sterft, wij een
nieuw huis in de hemel krijgen, waar wij
altijd mogen wonen, een huis door God
gemaakt.*
(2 Cor. 5 vers 1)

Na een ernstige ziekte, waartegen zij lang en
dapper heeft gevochten, is rustig en vol overgave
ontslapen onze lieve, zorgzame en altijd
belangstellende vrouw, moeder en schoonmoeder

Adriana Mak-de Graaff

* Voorschoten, † Aalten,
30 mei 1946 11 mei 2011

Bij ons laat zij een grote leegte achter, maar
het troost ons dat zij nu bij haar
hemelse Vader mag zijn.

Aalten Wim Mak
Rijswijk Anne Marie en Peter
Maarssen Regina en Roel
Amsterdam Marlies

Lichtenvoordsestraatweg 36 b, 7121 AD Aalten

Ada is thuis, waar wij als gezin in alle rust
afschied van haar willen nemen.

Gelegenheid tot condoleren is er op maandag
16 mei van 13.30 tot 14.15 uur in de Oosterkerk,
Oosterkerkstraat 1 te Aalten.

Om 14.30 uur begint in deze kerk een
dankdienst voor haar leven, waarvoor wij
iedereen uitnodigen die haar de laatste eer wil
bewijzen.

Daarna brengen we haar naar haar aardse
rustplaats op begraafplaats Berkenhove,
Romienendiek 2, Aalten.

Door God is uit onze gemeente weggenomen
op zaterdag 7 mei 2011

br. A. Troost

op de leeftijd van 93 jaar
en op dinsdag 10 mei

zr. H. van den Beukel-Boers

op de leeftijd van 92 jaar

Ons gebed is voor de families Troost en Van den
Beukel, hun kinderen en kleinkinderen, dat God
hen troost en nabij wil zijn in de komende tijd.

Broeders en zusters van de
Gereformeerde kerk te Monster

Monster, 10 mei 2011

commentaar nd.nl/commentaar
Koert van Bakkum

DEMJANJUK

Afgezien van wellicht uit de titel van een film, was de naam Sobibor bij het grote publiek tot voor kort onbekend. Het is de grote verdienste van het proces tegen John Demjanjuk dat daaraan een einde is gekomen. Niet langer is Sobibor een van de eerste vernietigingskampen – na een opstand al in 1943 door de nazi's zelf met de grond gelijk gemaakt – waarvan we eigenlijk alleen weten dat er 170.000 joden zijn vergast, onder wie 34.000 uit Nederland – bijna een derde van het totaal aan Nederlandse joden die in de Tweede Wereldoorlog zijn vermoord.

In de de bewijsvoering van de Duitse justitie en de verhalen van de *Nebenkläger* zijn deze getallen eens en voor altijd tot leven gekomen. Bijna 65 jaar na hun dood hebben veel slachtoffers alsnog een gezicht gekregen. En de beestachtige toestanden in het Poolse kamp dicht bij de Oekraïense grens – waar nog geen twintig SS'ers leiding gaven aan een veelvoud aan wrede kampbewakers – zijn wereldkundig gemaakt.

'Vandaag is Demjanjuk veroordeeld', stelde een nabestaande dan ook vast, toen de medeaanvragers hun verhalen hadden mogen vertellen.

Maar heeft met de veroordeling van Ivan Nikolajevitsj het recht zijn loop gehad? Zelf heeft de in Oekraïne geboren 91-jarige altijd volgehouden vooral slachtoffer te zijn geweest: eerst van het Rode leger, daarna van de nazi's, toen van een showproces in Jeruzalem, en nu in Duitsland dat op het laatst nog een 'kleine vis' veroordeeld probeerde te krijgen. Juist de verhalen over de aard van het kamp brachten de kwestie echter terug tot een simpele vraag. Was deze man kampbewaker geweest in Sobibor? Wie daar immers in die hoedanigheid verbleef, verrichtte gruwelijke misdaden. Na 93 zittingsdagen is het *Landgericht* in München nu ten volle overtuigd. Hij was er. En hij vluchtte niet, terwijl dat wel kon. Daarom is hij medeplichtig aan moord. Waarop de rechter besloot met een veroordeling tot vijf jaar en een vrijlating vanwege hoge ouderdom.

De straf is mild en niet onomstreden. Was een maximumstraf niet meer op zijn plaats geweest? De vraag bij dit waarschijnlijk laatste grote naziproces is wat de gevangenis moet met zo'n oude man. En wat voor man. Demjanjuku's zwijgzaamheid en onverschilligheid tegenover de slachtoffers doen denken aan het gewelddadige antisemitisme van de hoogbejaarde mannen uit de op 2 mei vertoende NCRV-documentaire *Zwarte soldaten*. Mannen zonder enig berouw of besef van wat men anderen heeft aangedaan. Demjanjuku's vonnis kan in hoger beroep nog ongedaan worden gemaakt. Maar van de hel van zijn vergetelheid en haat is hij niet verlost. Terwijl de feiten wél zijn benoemd en hij ter verantwoording is geroepen. Zodat we kunnen zeggen: 'Naast Auschwitz bestaat nu ook Sobibor'.

RAYMOND KNOPS • Tweede Kamerlid CDA nd.nl/opinie BEELD ANP / KOEN VAN WEEL

VEILIGHEID GAAT VOOR PRIVACY

... Het grote publiek is zich niet bewust van de gevaren die op de loer liggen. In de film 'Die Hard 4.0' legt een boosdoener de gehele Amerikaanse infrastructuur plat door middel van computervirussen. Dit Hollywood-scenario speelt zich echter nu al af in de echte wereld, zij het gelukkig minder apocalyptisch. Tot nu toe dan.

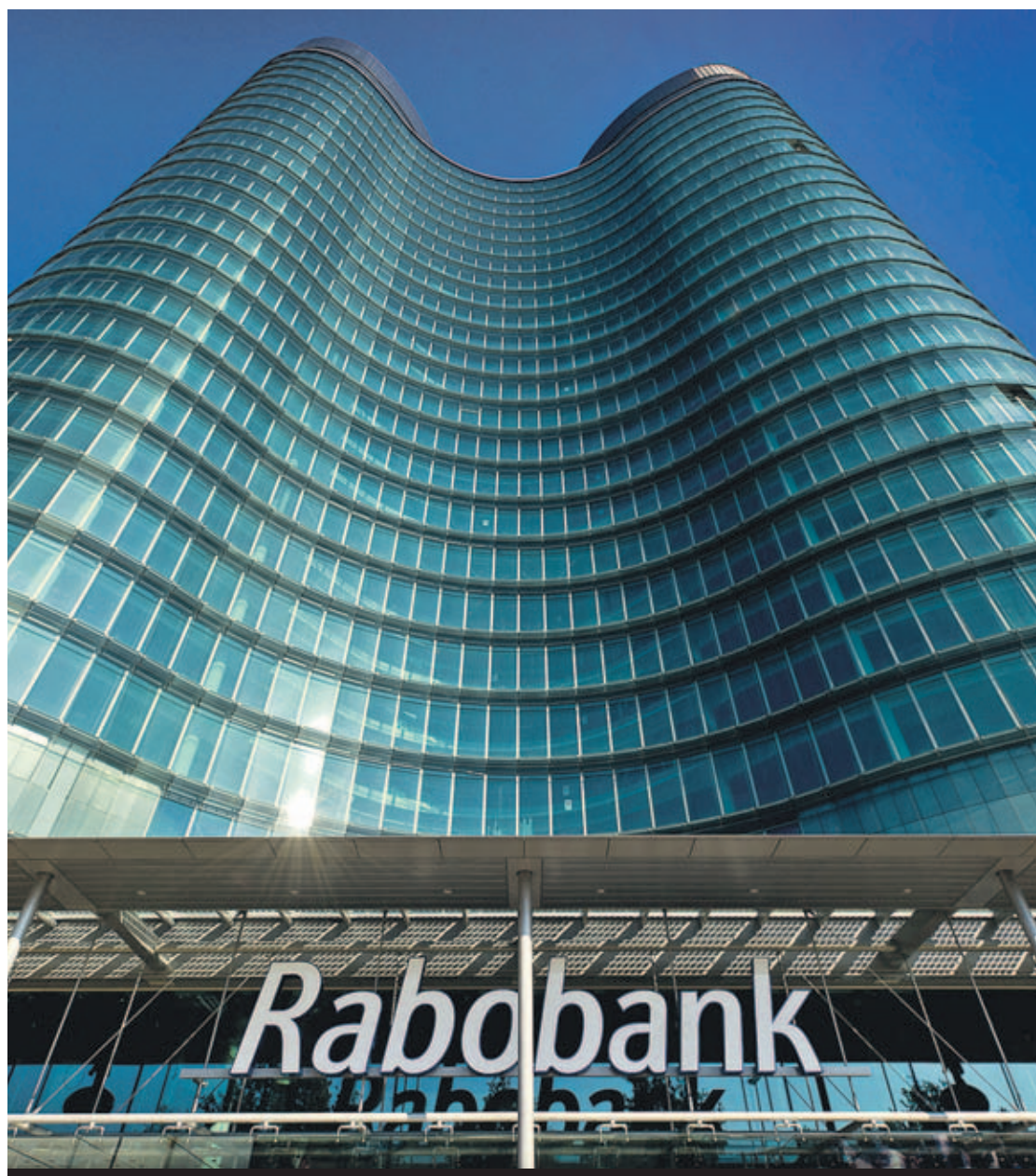
Vorige week is de Rabobank slachtoffer geworden van een digitale aanval waardoor de klanten niet konden telebankieren. De (bank)gegevens van 77 miljoen gebruikers van het PlayStation Network van Sony liggen 'op straat'. Ook overheidsinstanties zoals het Europees Parlement en de Europese Commissie zijn al slachtoffer geworden van dergelijke aanvallen. Zelfs oorlogsvorming kan digitale vormen aannemen, zo hebben cyberaanvallen op landen als Estland, Georgië en Iran (Stuxnet, wat de nucleaire industrie van Iran ontregelde) wel duidelijk gemaakt. Moderne, open westerse economieën zijn in het bijzonder afhankelijk van informatie-technologie en daarom, hoe sterk en dynamisch ook, tegelijkertijd kwetsbaar.

Cybercrime en -warfare kunnen ons dus hard raken. Alle reden dus om ons ertegen te wapenen. Maar eenvoudig is dit niet. Het is niet te vergelijken met een overtreding in het verkeer. Motorvoertuigen zijn herkenbaar en traceerbaar via het kenteken. Op het internetverkeer kunnen de deelnemers echter volledig anoniem zijn.

Dit brengt ons op een van de belangrijkste en moeilijkste politieke discussies die we moeten voeren om dit probleem aan te pakken. Privacy versus veiligheid. Dit betekent enerzijds het waarborgen van privacy en anderzijds het creëren van een veilige digitale omgeving voor gebruiker en netwerk. Zijn we bereid om ook maar een fractie van onze privacy in te leveren om onze veiligheid te garanderen?

meerdere gebieden

Deze discussie speelt op meerdere gebieden, maar juist bij cyber is het een zwaartepunt. Als CDA-fractie voelen wij de verantwoordelijkheid om met een oplossing te komen voor dit probleem. Maar dat kan alleen als ook burgers, het bedrijfsleven en de industrie met de overheid meedenken. In 2009 legde de Tweede Kamer op mijn initiatief de basis voor een te ontwikkelen Nationale Cyber Security Strategie. Een eerste aanzet daartoe werd in

De Rabobank werd vorige week getroffen door een cyberaanval. Internetbankieren was lange tijd onmogelijk. Het is tijd voor maatregelen, vindt CDA'er Raymond Knops. Veiligheid is volgens hem nu belangrijker dan het beschermen van de privacy.

februari van dit jaar door de regering gepresenteerd. In de woorden van minister van Veiligheid en Justitie, Opstelten, een 'plan in uitvoering'. Minister van Defensie Hillen ontbrak het niet aan gevoel van urgentie. Hij zag ondanks de zware bezuinigingsstaakstelling ruimte om 50 miljoen euro extra uit te trekken voor middelen om deze

cyberoorlog te kunnen voeren. Onlangs sprak ik met oprichter en directeur van Dell Computers, Michael Dell, over dit onderwerp. Zijn analyse over de risico's die met internetveiligheid gemoeid zijn, was eerlijk maar verontrustend: 'Ik denk dat er iets heel ergs moet gebeuren voordat de mensen bereid zullen zijn om een fractie van

hun privacy op te geven om hun veiligheid te kunnen garanderen.'

Ik vind dat we op korte termijn de discussie van privacy en veiligheid moeten voeren. Mijn focus ligt primair op de veiligheid van mensen en het systeem en we zullen er dan ook alles aan doen om het scenario van Michael Dell en 'Die Hard 4.0' te voorkomen. <

RON VAN DER SPOEL • predikant PKN Amersfoort nd.nl/opinie

TWEEHOOFDIGE LEIDING CHRISTENUNIE

... Na het vertrek van André Rouvoet heeft de fractie ingestemd met Arie Slob als nieuwe fractievoorzitter. Een logische en terecht keuze. Maar wat mij bevreemdt, is dat ik steeds weer lees dat Arie daarmee ook de partijleider is. Ik vraag me af of dit enkelvoudig leiderschap verstandig is.

Dit zeg ik afgezien van het feit dat Arie Slob er zeker de kwaliteit voor heeft. Als het gaat om de principiële koers van de partij, juist bij een partij die bekend wil staan als ledenpartij, ligt het partijleiderschap mijns inziens bij het bestuur, met name bij de voorzitter. Hij is degene die het overzicht heeft, die niet

in de politieke frontlinie van de gekte van de dag staat en die in staat moet zijn om samen met zijn bestuur richting te geven aan de bezinning. De bestuursvoorzitter moet wat mij betreft de partijleider zijn, iemand die intern de neuzen dezelfde kant op kan laten staan.

Ik pleit daarom voor een tweehoofdige leiderschap van de ChristenUnie, bestaande uit de partijleider en de politiek leider. Twee mensen die als 'een hulp tegenover elkaar' functioneren, elkaar opscherpen, elkaar steunen, elkaar op koers houden. De partijleider, dat wil zeggen de voorzitter van het partijbestuur, bepaalt in overleg met de

andere onderdelen van de partij en luisterend naar de leden, het profiel van de ChristenUnie.

De politiek leider, dat wil zeggen de voorzitter van de Tweede Kamerfractie, vertaalt dat naar de politieke praktijk. De partijleider richt zich met name op de leden en de interne discussies, de politiek leider is het gezicht naar buiten, naar de pers en in het publieke debat.

Waar alle macht en regie in de partij bij de fractievoorzitter komt te liggen, is het gevaar van eenzijdigheid of van gebrek aan herkenning bij de leden, groot. We hebben dit de afgelopen periode ervaren.

Een stevige en inspirerende partijvoorzitter naast een goede en ervaren fractievoorzitter zorgt voor evenwicht en daadkracht. Het garandeert ook dat het principiële profiel van de partij blijft doorklinken in het politieke debat in de Kamer, want ze houden elkaar daarin scherp.

Daarom roep ik de ChristenUnie op om haar bestuursvoorzitter nadrukkelijk de rol van partijleider te geven, zodat hij zichtbaarder en duidelijker leiding kan geven aan het proces van herprofilering. We kunnen het vervolgens met een gerust hart aan Arie Slob en zijn fractie overlaten om daar een politieke vertaalslag mee te maken. <

ROB NIJHOFF • medewerker Wetenschappelijk Instituut ChristenUnie nd.nl/opinie

BIJBEL IN POLITIEK DWINGT OP ZICHZELF GEEN GEZAG AF

... In zijn politieke analyse van 7 mei koppelt Marcel ten Hooven het politiek gebruik van christelijke argumenten of Bijbelse taal aan wereldmijding. Het ChristenUnie-bestuur zou terug willen 'naar de veilige niche van weleer'. Dat het bestuur dat wil hoop en geloof ik niet.

Waren zuilen ooit bedoeld als veilige niches? Abraham Kuiper bevorderde christelijke organisaties niet voor de interne knusheid, maar om vanuit en met Bijbelse 'beginselen' merkbaar en zinvol present te zijn in de maatschappij dankzij onderlinge samenwerking. Sindsdien groeiden allerlei vormen van inzet om Bijbelse motieven ook in een volgende generatie door te laten werken. Het ChristenUnie-bestuur wil dat het hart van christenpolitici krachtig en expliciet resonanceert in het publieke debat in de politiek en daarbuiten. Is dit een terugtrekkende beweging? Integendeel.

Ten Hooven signaleert dat expliciet verwijzen naar Bijbelse noties in politiek en ander publiek debat minder op begrip kan rekenen dan in de tijd van Kuiper. Christelijke organisaties 'werken' echter alleen als de dieptelaag van christelijke beweging en Bijbelse lijnen merkbaar doorwerken in de reacties op wat nu speelt. Dat is niet veranderd sinds Kuiper, Jongeling, Leerling of Rouvoet. Geen enkele woordvoerder in de Nederlandse christelijk-politieke traditie wilde of wil een knus zultje, hoe expliciet de Bijbel ook ter sprake kwam of komt. Wat veranderde, is het publiek.

publiek

Veel christenen zijn zich goed bewust dat een meerderheid in Nederland het niet als doorslaggevende wijsheid opvat wanneer een christenpoliticus verwijst naar de natuur als Gods scep-

ping, en daarom niet ons eigendom om naar eigen believen uit te baten. Maar moet ik zo'n dieper motief van christenen dan maar niet meer noemen? Omdat het buiten het 'morele esperanto' valt van die meerderheid of van secularisten? De argumentatie van christenen vormt een complex weefsel, zoals ook dat van liberalen, sociaal-democraten en soms zelfs dat van populistten. Als ik mij alleen mag beroepen op motieven die anderen bij voorbaat delen, wordt een debat nogal kameleonachtig.

einde tegenspraak

Houdt een liberaal zich in omdat niet alle Nederlanders 'individuele autonomie' het einde van alle tegenspraak vinden? Veel christenen kennen de individuele wil niet zo'n allesoverheersende status toe en willen in morele afwegingen naast eigen keuzevrijheid veel meer zaken geëgend gewicht geven, bijvoorbeeld de stille, onmondige stem van een embryo, van natuur of van hen die sterven rond de evenaar. Maar beroepen anderen zich ook maar iets minder op die basale autonomie om christenen niet voor het hoofd te stoten?

Het gelijk van Ten Hooven zit in de status die christenen niet meer kunnen toekennen aan verwijzingen naar de Bijbel, de tien geboden of Jezus Christus zelf. De aarde is van de Heer (Psalm 24), en dat blijft zo, maar dergelijke verwijzingen hebben geen zelfstandige kracht van bewijs of gezag voor mensen die zich buiten deze traditie bewegen. En toch, al deelt iemand een Bijbelse visie in een aantal opzichten niet: begrijpen wat een christen zegt, lukt doorgaans prima. De Bijbel is een publiek boek. En ook in een publiek Kamer- of raadsdebat kunnen goed gekozen woorden bezieling en overtuigingskracht hebben die anderen raakt. <

COLUMN

Dr. Bart Jan Spruyt is mede-oprichter en voorzitter van de Edmund Burke Stichting, een conservatieve denktank. Hij schrijft op deze plaats maandelijks een column.

BART JAN SPRUYT • nd.nl/columns

SELA©'S REFOLOTIE

Hoe komt het dat het ene boek een bestseller wordt en een ander boek nauwelijks gehoor vindt, terwijl de auteurs veel gemeen hebben en eenzelfde thema behandelen?

Franca Treur (1979) publiceerde in 2009 een roman over haar reformatorische jeugd op een boerderij in Zeeland (*Dorsvloer vol confetti*). Dat boek groeide uit tot een literaire sensatie. Een jaar later publiceerde Sela© (pseudoniem van Liesbeth Goudzwaard-La-beur, 1975) bij dezelfde uitgever (Prometheus) een 'graphic novel', oftewel een calvinistisch stripverhaal 'over de laatste zuil van Nederland' (*Op weg naar Zoar*). Ook Sela©'s boek gaat over een jong reformatorisch meisje in een groot Zeeuws gezin. Beide boeken zijn kritisch over dat milieu, waaruit beide schrijvers zelf afkomstig zijn. Franca Treur kreeg ongeloflijk veel publiciteit, haar boek beleefde druk op druk. De aandacht voor het boek van Sela© was veel minder, zeker in de kring waarover zij schreef. De recensies waren in het algemeen korter, de interviews op de vingers van één hand te tellen, en de verkoop van haar boek moet (al ken ik geen cijfers) ver op die van de roman van Franca Treur zijn achtergebleven – en dat terwijl je kunt zeggen dat het boek van Sela© als 'graphic novel' bijzonderder, vernieuwender, origineler is, en artistiek gezien een veel grotere prestatie dan het boek van Franca Treur. Misschien biedt het verschil in genre wel een eerste verklaring. Het boek van Franca Treur is een traditionele roman, die ook nog eens gemakkelijk weg leest, en is wat dat betreft bijna voor een reformatorisch publiek geschreven. De grafische roman van Sela© vereist meer inspanning. Er wordt gedroomd, en de lezer moet alert zijn op de momenten waarop de grenzen tussen dromen en waken, en weer terug, worden overschreden. De prachtige zwart-witte tekeningen zijn indringend, zo niet uitgesproken verontrendend, en vereisen in al hun soberheid alle aandacht van de lezer.

Misschien heeft het succes van Franca Treur ook te maken met het feit dat zij werkzaam was als journaliste bij *NRC Handelsblad* en dat die krant delen uit haar roman als voorpublicatie prominent heeft gebracht. En Franca Treur was niet te beroerd haar vrouwelijkheid in te zetten bij de publiciteitscampagne die de verschijning van een boek ook is. Sela© was al wel een beetje beroemd, maar lijkt mij

veel bedeesder. In *Trouw* stonden ze samen op de foto. Franca Treur kijkt zelfbewust recht in de camera, Sela© kijkt om het hoekje van een deur.

Maar met dit alles heb ik het belangrijkste verschil nog niet genoemd, zeker niet wanneer de vraag moet worden beantwoord waarom er in reformatorische kring veel minder aandacht voor Sela© dan voor Franca Treur is geweest. Franca Treur is veel minder moeilijk te plaatsen. Het gaat hier om een meisje uit een groot reformatorisch gezin dat afscheid neemt van haar geloof. Dat komt bekend voor. Het enige verschil is dat zo'n afscheid voorheen met grote woorden en slaande deuren gepaard placht te gaan, het bekende vijandige schoppen en natrappen. Voor Franca Treur, die *de Saambinder* aan het einde van haar boek tot confetti stanst, is het reformatorische geloof niet meer dan een verhaal, dat voor haar geen stand heeft gehouden en dat zij heel postmodern voor een ander verhaal heeft ingewisseld. *No hard feelings* dus bij Franca Treur, hoe direct en scherp zij zich ook kan uiten. En de hoofdredacteur van het *Reformatorisch Dagblad* hoefde alleen nog maar even te waarschuwen dat dit 'gevaarlijker is dan bruut verzet'.

Sela© is gecompliceerder, subtieler. Zij neemt geen afscheid van het geloof, maar laat voelen hoeveel pijn dat geloof kan veroorzaken. En dat is als boodschap veel moeilijker te verwerken voor de aanhangers van dat geloof.

Sela©'s alter ego, een meisje van dertien, droomt over de 'gereformeerde gezindte', over de woede die daar heerst over het boze Nederland, een woede die kan leiden tot onlusten die door de camera's van de NOS worden verslagen. Die kloof leidt ook tot angst, en tot het besluit Nederland te verlaten.

Wanneer deze 'refolutie' van de reformatorische stammen eindigt in Zoar, gaat Sela© op zoek naar haar uitwonende, ongelovig geworden broer. Zij kan hem niet redden en komt zelf voor een gesloten poort te staan.

Sela© laat daarmee de liefdeloosheid zien die gepaard kan gaan met een harde, uitsluitende waarheid in een cultuur waarin het geloof een functie in een groepsproces is geworden. Het antwoord op zo'n bedeesde bede is veel moeilijker dan het verscheuren van een kordate afscheidsbrief.

JAN VAN BENTHEM • commentator buitenland nd.nl/opinie BEELD GPD / FRANS SCHELLEKENS

ERGER DE CHINEZEN TOT ZE LUISTEREN

... De VS en Nederland hebben deze week de economische betrekkingen met China aangehaald. Daarbij kwamen ook de mensenrechten ter sprake, 'bijna als deel van het protocol'. Maar de Chinese overheid ergert zich wel degelijk aan de kritiek.

De week begon goed voor de Chinese regering in Peking. De Amerikaans-Chinese betrekkingen zullen de 21e eeuw bepalen, verklaarde de Amerikaanse vicepresident Joe Biden, aan het begin van de 'Strategische en Economische Dialoog' tussen de beide landen. Dat klinkt al aardig als de 'gelijkwaardigheid' die in de commentaren van de Chinese *Rénmin Ribáo* (Volkskrant) wordt geëist. Want de Amerikanen hebben doorgaans maar een 'simpele visie' op onze oude, eerbiedwaardige cultuur, stelde de Chinese vicepremier Wang Qishan afgelopen maandag nog in een interview. In de Chinese *Volkskrant* wordt dat verder uitgelegd. 'China is gefrustreerd dat het steeds verkeerd wordt begrepen door andere landen en hun media. Prima, die frustratie. Die geeft aan dat de opmerkingen over de schendingen van de mensenrechten in China wel degelijk aankomen. Daar is wel eens twijfel over, en daarmee ook aan de zin van dit soort opmerkingen. Bijvoorbeeld, die van de Nederlandse vicepremier Verhagen, die eergisteren tijdens zijn bezoek aan Chi-

Maxime Verhagen bezoekt deze week China. Hier is hij bij Huawei, een van de grootste Chinese investeerders in Nederland. Deze relatie weerhield Verhagen er niet van ook de verslechterde Chinese mensenrechtensituatie aan de orde te stellen.

na liet weten dat hij 'zeer bezorgd is over de duidelijk verslechterde mensenrechtensituatie in China in de afgelopen maanden'. De aandacht voor de mensenrechten is volgens correspondent Wouter Zwart in het NOS-Journaal 'bijna protocol geworden' en het antwoord van de Chinese regering 'bijna even protocolair, dat er al veel is bereikt maar dat er nog een lange weg is te gaan'. De werkelijkheid ligt toch wat anders. In China is er wel degelijk het gevoel dat het Westen, in het bijzonder de VS,

zich kritischer en harder tegenover China opstelt. 'Amerika staat op een gevaarlijke kruising in zijn Aziëpolitiek', schreef de Chinese commentator Li Hongmei maandag. Hoge 'Chinees-vriendelijke' functionarissen zijn vertrokken en vervangen door meer China-kritische opvolgers. Die stellen de zaken meer op scherp. Ook vicepresident Joe Biden deed dat. 'Het is belangrijk om rechttoe recht naar elkaar te zijn. En ik weet dat, als we dat uitspreken, dat ergernis veroorzaakt en steekt. Maar we zijn het nu eenmaal heftig on-

eens op het terrein van de mensenrechten'.

venijnig

Het steekt de Chinese regering inderdaad dat het Westen steeds begint over die mensenrechten. In een reeks venijnige commentaren in staatskranten als de Chinese *Volkskrant* en het Chinese *Dagblad*, wordt de kritiek veroordeeld als 'koude oorlogsmentaliteit' en als 'een publiek masker voor sommige westerse clowns om hun ware gezicht van hegemonie en nationale belangen

te verbergen'. De mensenrechten zijn alleen een manier om China er weer onder te krijgen.

In een artikel van het staatspersagentschap Xinhua wordt van de VS geëist 'op te houden zich voor te doen als prediker van de rechten van de mens'. Het benoemen van de verslechtering van de mensenrechten is niets anders dan 'een grove inmenging in de interne zaken van een ander land', citeert het artikel Zhu Feng, hoogleraar internationale betrekkingen aan de universiteit van Peking.

Als China de moeite neemt de kritiek op het mensenrechtenbeleid zo uitvoerig te weerleggen, is het zeker de moeite waard daarmee door te gaan. Daarbij is misschien wel een andere insteek nodig. Buitenlandminister Hillary Clinton zei ter gelegenheid van de dialoog met China: 'We vermijden het zaken doen met China niet omdat we de mensenrechten in dit land betreuenwaardig slecht vinden'. Maar misschien wordt het tijd China duidelijk te maken dat we juist wel het zaken doen met Peking uit de weg willen gaan, zolang we het zo 'heftig oneens' zijn op wat juist het kenmerk is van onze samenlevingen: het eerbiedigen van de mensenrechten. Want het blijft toch schrijven: het glas heffen over een goede zaken deal met iemand die je net hebt verteld, dat je zijn doen en laten scherp veroordeelt. Of nemen we zelf die kritiek wellicht niet meer zo serieus als China doet? <

NL

MARC JANSSENS nd.nl/politiek BEELD ANP / HANS KOUWENHOVEN

CDA-senator schrikt van beeld over Europees Hof

... De Eerste Kamer steunde deze week een motie van CDA-senator Bemelmans-Videc, waarin ze afstand neemt van het kabinetsbeleid ten aanzien van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

... Er is de laatste tijd sprake van een 'vreemdsoortig vijandbeeld' jegens het Hof, aldus de senator.

► DEN HAAG

Professor M.L. Bemelmans-Videc neemt niet snel grote woorden in de mond. In het Kamerdebat met minister Rosenthal koos de Nijmeegse emeritus hoogleraar bestuurskunde haar woorden al zorgvuldig en ook nu deinst ze er voor terug met forse beschuldigingen te komen. Maar grote zorgen heeft ze wel. En die betreffen het beleid van de regering, waar haar eigen partij, het CDA, ook verantwoordelijk voor is.

Aanleiding voor haar zorg is de notitie 'Verantwoordelijk voor vrijheid', waarin VVD-bewindsman van Buitenlandse Zaken, Uri Rosenthal, stelt dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg 'zijn eigen gezag niet moet verzwakken door uitspraken te doen die slechts op perifere wijze verband houden met mensenrechten'. Deze opmerking lijkt aan te sluiten bij recente maatschappelijke kritiek dat het Hof zich te veel bemoeit met de nationale politiek, waardoor nationaal beleid in de knel komt. Ook bepleit Ro-

M.L. Bemelmans-Videc

senthal dat afzonderlijke landen meer ruimte moeten krijgen om het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) in concrete situaties uit te leggen.

CDA-senator Bemelmans is hoogst ongelukkig met deze passage uit de regeringsnotitie. De suggestie die daarvan uitgaat, is volgens haar 'onjuist en niet passend', temeer omdat minister Rosenthal zich lijkt aan te sluiten bij

een opiniestuk van de VVD-fractie leider in de Tweede Kamer, Stef Blok. Die stelde onlangs dat de rechters in Straatsburg te vaak 'politici in toga' zijn geworden en dat het Europees Hof zich steeds meer mengt in democratisch gelegitimeerde politieke besluiten van lidstaten. Blok wees onder andere op de recente uitspraak van het Hof die ervoor zorgde dat asielzoekers niet meer naar Griekenland teruggestuurd kun-

nen worden, omdat dat land zijn asielbeleid niet op orde heeft. 'Het kan niet zo zijn dat de bevolking van nu en de door haar gekozen politici onherroepelijk gebonden zijn door een verdrag dat verre voorgangers hebben goedgekeurd', aldus Blok. Bemelmans toont zich geschokt door deze zinsnede. 'Dat gaat wel over het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Eigenlijk stelt hij daarmee het bestaansrecht van het verdrag ter discussie. Dat is nogal wat, en ik heb niet gehoord dat minister Rosenthal afstand van deze uitspraak heeft gedaan.'

zorgen blijven

De Eerste Kamer heeft volgens Bemelmans een 'pittig debat' met de bewindsman gevoerd, maar Rosenthal heeft haar zorgen niet kunnen wegnemen. Gevolg is dat de hele Senaat, met uitzondering van de VVD, de stevige motie van de CDA-politica steunt. Daarin verzoekt de Eerste Kamer de regering het Nederlandse mensenrechtenbeleid voort te zetten conform haar verplichtingen jegens het EVRM, zoals het de afgelopen zestig jaar heeft gedaan en in het bijzonder onder het vorige kabinet. Een opmerkelijke Kameruitspraak, omdat een Nederlandse regering toch vanzelfsprekend voor de mensenrechten opkomt en omdat een breuk gesuggereerd wordt met het beleid van de vorige minister van Buitenlandse Zaken, Maxime Verhagen. Bemelmans: 'Ik zeg niet dat Ro-

senthal niet voor de mensenrechten opkomt. Het overgrote deel van zijn beleid steunt mijn fractie van harte en dat heb ik tijdens het debat ook duidelijk gezegd, maar de passage over het Europees Hof is uiterst ongelukkig. Het tast de geloofwaardigheid en dus de autoriteit van het Hof aan en dat past niet in een democratische rechtsstaat waarin de drie verschillende machten respectvol met elkaar moeten omgaan.'

zucht

De Eerste Kamer is vooral zo bezorgd omdat de kabinetsuitspraken in het buitenland niet onopgemerkt blijven. Slechts een klein aantal landen is verantwoordelijk voor het grote aantal klachten bij het Hof in Straatsburg en de regeringen van die landen zullen enorm blij zijn met de opstelling van Nederland, vreest Bemelmans. Het gaat om landen als Bulgarije, Griekenland, Italië, Moldavië, Polen, Roemenië, Rusland, Turkije en Oekraïne, die geregeld uitspraken van het Europees Hof naast zich neerleggen, omdat ze vinden dat het Hof zich te veel met de nationale politiek bemoeit. Bemelmans: 'Mijn collega van de SP, Tiny Kox, en anderen hebben daar in het debat ook op gewezen. De regeringen in die landen zullen nu zeggen: zie je wel. Ook een land als Nederland dat het Hof altijd trouw heeft gesteund, vindt nu dat het zich te veel met nationaal beleid bemoeit.' Ze zucht even. 'Dat is zó slecht.' <

€

ALY KNOL nd.nl/economie BEELD ANP / KOEN SUYK

Marktplaats.nl vol handel in namaak

HERMAN VEENHOF nd.nl

COPD-TEST TOCH LOGISCH

► AMERSFOORT

Sinds november staat de COPD-risicotest op het internet. Bij COPD zijn de luchtwegen vernauwd door een ontsteking en bij een ernstige vorm zijn de longen beschadigd, meestal als gevolg van roken. Deze week maakte het Astmafonds (binnenkort Longfonds) flink reclame voor de test, die online kan worden gedaan en bij de huisarts of apotheek.

De test bestaat uit acht vragen die punten opleveren. Daardoor ontstaat een gewogen resultaat. Bij 16 punten of minder is er geen verhoogd risico op COPD. Tussen 17 en 20 punten is er een licht en boven de twintig een zwaar verhoogd risico. De vragen individueel kunnen verwarring scheppen. Zo wordt de vraag of iemand slijm ophoest bij het ontwaken met drie punten gewaardeerd bij een 'nee' en nul bij een 'ja'. Datzelfde geldt voor de vraag of men last heeft van allergieën. Nee is 3 en ja is 0. Jelmer Krom van het fonds zegt dat er op ruim honderdduizend ingevulde lijsten slechts vijftien klachten zijn binnengekomen. De test is volgens hem wetenschappelijk getoetst. 'Hij klopt, maar voor een diagnose moet men toch naar de huisarts.'

... De Nederlandse internetsite Marktplaats.nl is bijzonder geliefd bij aanbidders van partijen namaakgoederen.

... Dat geldt voor van alles: (sport) kleding, dvd's, schoenen of parfums.

► DEN HAAG

Vorig jaar alleen al werden rond vijftigduizend advertenties van de site verwijderd die allemaal betrekking hadden op nep merkartikelen. Dat is niet minder dan een zesde van alle 'foute' advertenties die Europa-wijd in tien landen in 2010 werden ontdekt. 'Marktplaats is een behoorlijke speler op het gebied van namaak. De site springt er echt uit', zegt Bjørn Grootswagers, manager internet monitoring van React, voorheen de Stichting Namaakbestrijding. 'Marktplaats is een grote site, waar je op eenvoudige en anonieme wijze advertenties kunt plaatsen. Met een e-mailadres kun je al zaken doen. Marktplaats wil graag zo laagdrempelig mogelijk zijn. Dat is enerzijds zijn kracht, maar de handel in namaakgoederen maakt hier natuurlijk ook gebruik van.' Marktplaats onderschrijft net als eBay en enkele andere verkoopsites de beginselen van React en verwijderd advertenties zodra de namaakwaakhond een zogeheten notice-and-take-down melding heeft afgegeven. De waarschuwing 'pas op en haal weg' is in 2008 als ge-

dragscode in het leven geroepen om onrechtmatige en strafbare inhoud op internet te bestrijden. 'Wij hebben een dagtaak aan monitoring', zegt Grootswagers. 'Het is een voortdurend proces waarmee heel wat mensen bezig zijn. En dan nog blijven de advertenties komen. Het is voor ons een uitdaging om internet schoon te houden.'

React treedt behalve op internet ook fysiek op, met eigen controleurs voor markten en winkels, werkt nauw samen met douane en politie en geeft ook trainingen in het herkennen van namaak. De non-profit organisatie doet dat in opdracht van zijn bijna 180 leden, variërend van Tommy Hilfiger, Nokia, Uggs en L'Oréal, tot de KNVB, Burberry, Mattel en Adidas. Grootswagers: 'De consumenten zijn medeschuldig. Als zij niet zouden kopen, zou de namaakmarkt niet meer bestaan. Nederlanders zijn erg gevoelig voor het woord korting. Maar wees voorzichtig met dingen, die te goedkoop worden aangeboden. Als iets te mooi is om waar te zijn, dan is het vaak ook niet waar.'

Consumenten moeten zich bij goedkope aanbiedingen niet laten wijsmaken dat het om 'een oude collectie' of 'B-keuze' gaat. Ook opheffingsuitverkoop zijn niet altijd wat ze lijken. 'Nederland kent bijvoorbeeld maar twee officiële vestigingen van Louis Vuitton, allebei in Amsterdam. Als dan ineens bij een opheffingsuitverkoop in pakweg Delft een grote partij Louis Vuitton-tassen wordt aangeboden, weet je dat het niet goed zit. Met je gezonde verstand kom je meestal al een heel eind.'

lage straffen

In de loop der jaren heeft React de meest onverwachte namaakproducten voorbij zien komen, van deodorants, shampoos en scheermesjes tot Bic-pennen, schoenpoets en condooms. 'Je kunt het zo gek niet bedenken.' Maar hoeveel namaak React ook op het spoor komt, de handel in nepartikelen blijft lucratief. 'De straffen zijn vrij laag en de pakkans is klein. In Nederland geldt een maximumstraf van vier jaar, maar die wordt bijna nooit opgelegd. Vaak

Een man met een tasje met het oude logo van Marktplaats. Oud zijn lang niet altijd de spullen die worden verhandeld op de site. Vaak gaat het juist om namaak.

blijft het bij boetes of een taakstraf.' Internetaanbidders van namaakartikelen aanpakken, is soms nog moeilijker. 'Zeker bij sites als Marktplaats, waar vaak alleen een e-mailadres bekend is, is dat lastiger', zegt Grootswagers. 'Bij

sites als eBay is de registratie van nieuwe veilingen minder eenvoudig en wordt er van verkopers verlangd dat men zich registreert. Deze site wordt daarom ook minder vaak gebruikt door handelaren in namaakgoederen.' <

advertentie

Te koop gevraagd

- Melkvee-, akkerbouw-, pluimvee-, varkens- en vleeskalverenbedrijven
- Pluimvee- en varkensrechten • Gronden in bestemmingsplan

Otten

agrarisch onroerend goed

Van Limburg Stirumstraat 24 • 7901 AR Hoogeveen
T. 0528 - 270422 • E. info@a-otten.nl • F. 0528 - 271492
W. www.a-otten.nl

Bleker wil eerherstel voor vrijwillige bestuurders

... Staatssecretaris Bleker betreurt het dat vrijwillige bestuurders hun plaats hebben moeten afstaan aan beroepsbestuurders.

... Het CDA wil discussie over het maatschappelijk middenveld uitlokken.

► DEN HAAG

Waar is de burger als bestuurder gebleven? Die vraag wordt opgeworpen door CDA-prominent Henk Bleker, staatssecretaris Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Hij heeft over dat vraagstuk nagedacht en schreef er een essay over onder de titel *Hoe God verdween uit het middenveld*.

Bleker constateert dat de Nederlander als vrijwilliger nog steeds actief is op tal van terreinen. Maar de burger als bestuurder in de organisaties, die samen het maatschappelijk middenveld vormen, is vrijwel volledig van het toneel verdwenen. Die bestuurder heeft zijn plek moeten afstaan aan de beroepsmatige bestuurder, de 'professional'. Het is veelzeggend dat alleen de kerken en de sport zich aan de overname door beroepsbestuurders hebben weten te onttrekken.

Bleker vindt die ontwikkeling die de burger heeft verdreven uit de maat-

Henk Bleker

schappelijke organisaties zeer te betreuren. Zij zorgden ervoor dat de organisaties in de samenleving 'wortelden'. Ook waren die organisaties een 'broedplaats van integratie'. De beroepsbestuurders laten zich niet leiden door hun natuurlijke achterban, maar door de 'trendsetters' in de samenleving. Bleker noemde er daarvan

CDA-DENKTANK KRITISCH OP ONDERWIJSBELEID

De overheid bemoeit zich veel te veel met de inhoud en de methoden van het onderwijs. Dat schrijft het Wetenschappelijk Instituut van het CDA in het rapport 'Op zoek naar de kracht van de samenleving'. Scholen worden volgens de CDA-denktank door uniforme kwaliteitseisen in een keurslijf gedrukt, waardoor 'een dictatuur van de middelmaat' dreigt te ontstaan.

De drempel om nieuwe scholen te stichten is te hoog en de onderwijskosten worden te veel door de staat opgebracht, bijvoorbeeld doordat schoolboeken 'gratis' worden uitgereikt. De scherpe kritiek is opmerkelijk omdat de laatste jaren vooral CDA-bewindslieden (Maria van der Hoeven en Marja van Bijsterveldt)

verantwoordelijk zijn geweest voor het basis- en het voortgezet onderwijs. Volgens de CDA-ideologie zijn scholen en hun besturen principieel in eerste instantie verantwoordelijk voor de kwaliteit en deugdelijkheid van het onderwijs. Maar de CDA-denktank constateert dat het onderwijs veel te veel 'verstatelijkt' en verzakelijkt is. Er zou sprake zijn van een 'cultuurstrijd': meer en meer wordt het onderwijs gezien als een publieke dienstverlener die onder controle van de overheid voor vastgelegde leerprestaties moet zorgen. Er worden dwingende, meetbare eisen opgelegd, waardoor minder goed meetbare aspecten van het onderwijs, zoals ervaringskennis of levensbeschouwelijke kennis, op de achtergrond raken.

drie: politiek, media en onderzoeks bureaus.

armoede

De CDA'er wil dat de vrijwillige bestuurder weer terugkeert. Die is als geen ander in staat signalen uit de samenleving op te pikken. Als voorbeeld noemde hij de veel aangehaalde op-

merking van oud-bisschop Tiny Muskens over het goedkeuren van het stelen van brood omdat er armoede is. 'Dat was een signaal vanuit de diaconie', aldus Bleker. Bleker wil deels terug naar de jaren zeventig en de roemruchte hervormingsvoorstellen van het kabinet-Den Uyl. Die zorgde onder meer voor de Wet op

de ondernemingsraden. Nu moet er gewerkt worden aan iets dergelijks om de burger weer zijn plek in de samenleving terug te geven. 'Dat betekent niet dat de burger een plek krijgt in een cliëntenraad of mag meedoen in een panel, maar wél dat hij werkelijk zeggenschap krijgt in maatschappelijke organisaties zoals onderwijsinstellingen en ziekenhuizen.'

Makkelijk zal dat niet zijn, weet de CDA'er, maar nodig is het wel. Het CDA heeft volgens hem, een goede traditie van cultuurkritiek om hier serieus werk van te maken. Bleker presenteerde zijn ideeën op een bijeenkomst van het wetenschappelijk instituut voor het CDA, waar een rapport werd gepubliceerd over het maatschappelijk middenveld. In dat rapport wordt vastgesteld dat veel maatschappelijke organisaties zijn bezweken voor de verleiding van 'verstatelijking' of 'vermarkting'. Daardoor is 'grensvervaaging' en 'domeinverwarring' opgetreden tussen overheid, markt en private organisaties. Het CDA beoogt met dit rapport die trend te doorbreken en het maatschappelijk middenveld nieuw leven in te blazen. Daarvoor is allereerst de overtuiging nodig dat de samenleving niet door de overheid van bovenaf aangestuurd mag worden. <

advertentie

www.citroen.nl

ALLEEN HET BESTE HAALT DE SELECTIE

SELECTION ZEER RIJK UITGERUST

CITROËN C1

VOORDEEL € 1.750

- › Airconditioning
- › Stuurbeheersing
- › Radio/CD-speler
- › Centrale deurvergrendeling

U RIJDT DE CITROËN C1 AL VANAF € 7.590

SELECTION ZEER RIJK UITGERUST

CITROËN C3

VOORDEEL € 2.900

- › 16" lichtmetalen velgen
- › Automatische airconditioning
- › Chroom accenten exterieur
- › Connection Box met Bluetooth®

U RIJDT DE CITROËN C3 AL VANAF € 11.990

GEEN WEGENBELASTING

GEEN BPM

14% BIJTELLING

CITROËN prefereert TOTAL

TIJDELIJK MET 0% FINANCIERING

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

Gem. verbruik: 1/100 km: 4,5-7,0; km/l 14,3-27,8; CO₂: 93-160 gr/km Prijzen zijn incl. BTW en BPM, excl. verwijderingsbijdrage, leges en kosten rijklaar maken en na aftrek inruilpremie. Alle aanbiedingen zijn geldig t/m 31 mei bij de aan de actie deelnemende Citroën verkooppunten. Afgebeelde modellen kunnen afwijken van de standaardmodellen. Prijs- en specificatiewijzigingen voorbehouden. Bel 0800-CITROËN (0800-2487636) voor een proefrit of informatie, en kijk voor de actievoorwaarden op www.citroen.nl.

Model	Kredietsoort	Looptijd	jaarlijks kostenpercentage	Maandbedrag	Totale prijs van het krediet
Citroën C1	4.990	36	0%	139	4.990
Citroën C3	6.450	36	0%	179	6.450

Rekenvoorbeelden betreffen niet-doorlopend krediet (zonder een restantbetaling). Financiering verstrekt door Citroën Financial Services, handelsnaam van PSA Finance Nederland B.V., Goudsesingel 136, 3011 KD Rotterdam (KvK 24125767, registratienummer AFM 12007744). Toetsing en registratie bij het BKR te Tiel. Prospectus verkrijgbaar bij uw Citroën-dealer of via www.citroen.nl. Geldig bij aanschaf van een nieuwe Citroën C1 of Citroën C3 tot en met 31 mei 2011. Het actiemaximum op de C1 is € 5.000 en op de C3 € 7.500.

€

REDACTIE ECONOMIE nd.nl/economie

Virtuele vliegbedrijven naar Schiphol

... Het lijken luchtvaartmaatschappijen, maar ze zijn niet meer dan ticketverkopers.

... De eerste virtuele vliegmaatschappijen melden zich dit jaar op Schiphol.

► AMSTERDAM

Van vliegveld Robin Hood naar Schiphol. De Britse maatschappij Hiair begint in september met vluchten van de voormalige luchtmachtbasis bij Doncaster naar Nederland.

Maar Hiair is helemaal geen luchtvaartmaatschappij. Het bedrijf van de achtienjarige Brit Joseph Hayat en diens zakenpartner Ben King bezit geen vliegtuigen, heeft geen bemanning in dienst en heeft ook geen enkele intentie om die in te huren. Evenmin beschikt Hiair over de benodigde operationele vergunningen om als luchtvaartmaatschappij op te treden.

Hiair verkoopt slechts tickets voor vluchten die het door een vliegtuigexploitant laat uitvoeren. Welke dat is wil het bedrijf om juridische redenen nog niet zeggen, alleen dat deze uit de Europese Unie komt.

Virtuele luchtvaartmaatschappijen als Hiair benutten de crisis in de kleine luchtvaart; er is een overschot aan zakenvliegtuigen, die nauwelijks worden gehuurd. En er liggen veel vliegroutes braak, die onrendabel werden voor reguliere maatschappijen.

Zo stapte Hiair in een route die tot voor kort door prijsbreker Easyjet werd bediend. Vloog die met een Boeing 737 waarin tenminste 150 mensen passen, Hiair houdt het bij een Jetstream 32 die maximaal negentien zitplaatsen biedt. Ben King van Hiair: 'Maar er is wel degelijk een markt voor deze vluchten, op het hoogtepunt gebruikten 68.000 passagiers deze verbinding. Zeventien procent van hen was zakenreiziger.' Het Nederlandse Wings of Maastricht heeft vergelijkbare plannen voor een lijndienst naar Schiphol. Maastricht Airport wil via de papieren maatschappij de twee jaar geleden opgedoekte verbinding met Schiphol nieuw leven inblazen. Inmiddels is het startkapitaal bij elkaar. <

Let op! Geld lenen kost geld

WEER NEDERLAND

MARCO VERHOEF

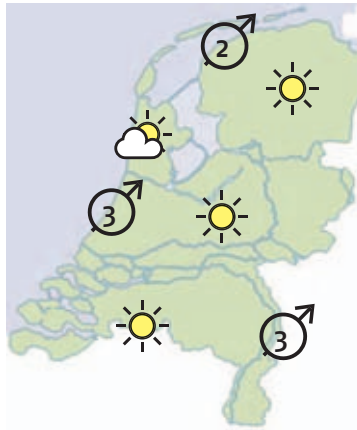

Weekend buien

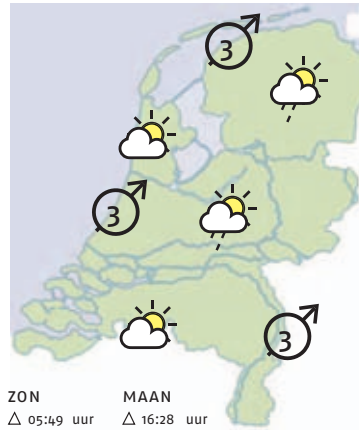
De droogte in Nederland is dan misschien nog niet voorbij, de komende dagen kunnen we een compleet droge dag waarschijnlijk wel op onze buik schrijven. Vandaag begint nog heel mooi. Het is lokaal misschien wat nevelig, maar daarna schijnt de zon flink. In de loop van de dag ontstaan stapelwolken. Zon en wolken wisselen elkaar af en mogelijk dat er een enkel buitje valt. Veel neerslag zit er echter nog niet in. In de avond wordt het droog en verdwijnen de meeste stapelwolken weer. Het kwik haalt in de middag maxima tussen 16 graden in het noordwesten en 19 in het zuidoosten van het land. Daarbij staat er niet veel wind uit het westen tot zuidwesten. Morgen draait de wind naar het westen tot noordwesten. Het plaatje komt er wisselvallig uit te zien. De zon kan best schijnen, maar in de loop van de dag worden de stapelwolken dikker en kan het tot een paar stevige buien komen. Hier is ook onweer bij mogelijk. Zondag zijn de buien misschien wat minder heftig, maar ook dan is het zeker niet droog. Het kwik ligt zondag rond de 15 graden. De wind is matig, kracht 4 en bij zee waait mogelijk een vrij krachtige noordwestenwind. Na het weekeinde blijft het licht wisselvallig.

weerplaza.nl

VANOCHTEND

VANMIDDAG

ZON
 Δ 05:49 uur
 ▼ 21:25 uur

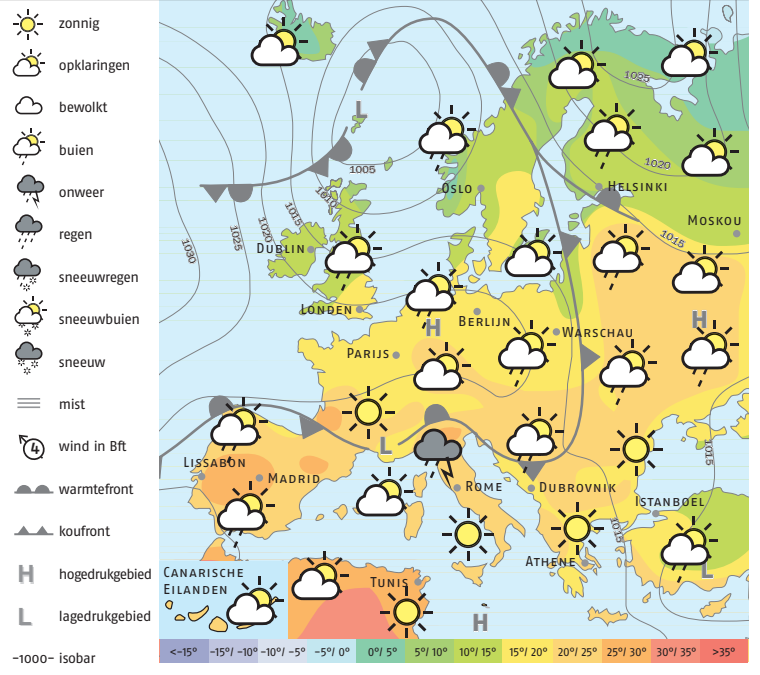
MAAN
 Δ 16:28 uur
 ▼ 03:30 uur

VRIJDAG	ZATERDAG	ZONDAG	MAANDAG	DINSDAG
7° 19°	9° 17°	7° 15°	7° 14°	10° 16°
30% ZW 3	50% NW 4	50% NW 4	50% W 4	60% W 4

NEDERLAND		MORGEN		OVERMORGEN		stad		MORGEN		OVERMORGEN	
stad	weer	°C	weer	°C	stad	weer	°C	weer	°C	stad	weer
Amsterdam	regenbui	17	regenbui	17	Leeuwarden	bewolkt	17	regenbui	17	Amsterdam	regenbui
Arnhem	regenbui	20	onweer	18	Maastricht	regenbui	19	onweer	18	Breda	zonnig
Breda	zonnig	21	onweer	19	Saba	onweer	29	onweer	29	Den Haag	bewolkt
Den Haag	bewolkt	18	regenbui	17	Utrecht	regenbui	19	onweer	17	Enschede	regenbui
Enschede	regenbui	18	onweer	17	Vlissingen	bewolkt	18	regenbui	15	Groningen	regenbui
Groningen	regenbui	17	regenbui	16	Zwolle	regenbui	19	regenbui	18		

WERELD		MORGEN		OVERMORGEN		EUROPA		MORGEN		OVERMORGEN	
stad	weer	°C	weer	°C	stad	weer	°C	weer	°C	stad	weer
Bangkok	onweer	35	onweer	35	Athene	zonnig	23	zonnig	25	Bangkok	onweer
Delhi	zonnig	43	zonnig	44	Berlijn	zonnig	23	onweer	27	Delhi	zonnig
Dubai	zonnig	40	zonnig	41	Brussel	zonnig	22	regenbui	19	Dubai	zonnig
Kaapstad	zonnig	22	zonnig	21	Kopenhagen	zonnig	16	regen	14	Kaapstad	zonnig
Mexico City	regenbui	29	regen	35	Londen	bewolkt	19	onweer	17	Mexico City	regenbui
New York	bewolkt	21	bewolkt	20	Madrid	onweer	28	onweer	29	New York	bewolkt
Paramaribo	onweer	31	onweer	34	Moskou	onweer	22	onweer	21	Paramaribo	onweer
Peking	zonnig	29	zonnig	31	Parijs	zonnig	22	bewolkt	20	Peking	zonnig
Sydney	zonnig	18	zonnig	15	Rome	zonnig	24	zonnig	24	Sydney	zonnig
Tel Aviv	onweer	25	onweer	25	Stockholm	bewolkt	18	bewolkt	18	Tel Aviv	onweer
Vancouver	bewolkt	17	regen	16	Wenen	onweer	24	onweer	25	Vancouver	bewolkt

EUROPA

WEERFOTO

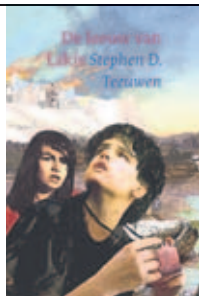
MARGREET VAN VIANEN

Onstabiele atmosfeer, dat zien we de komende dagen vaker. Kans op een bui dus.

FEUILLETONS

DE LEEUW VAN LAKIS

55. Uit de kop van de stoet, vlak voor de koninklijke wagen, treedt een man naar voren. Itai strekt zich tot het uiterste om hem goed te kunnen zien. Wie is hij? Wat is hij? Hij draagt een duur purperen kleed en gouden oorkingen, maar zo te zien geen wapens. Een priester van de afgod Assur? Hij schrijft kalm de poortweg op. Het is een lange, trotse man met een kaal hoofd. Itai kan zien dat er iets om zijn hals op zijn borst hangt, een soort priesterlijk sie-raad misschien. Hij loopt de weg op tot hij helemaal alleen tussen de stad en het leger in staat. Dan staat hij stil, de beide voeten ferm op het grind gepland. Hij heft zijn hoofd op naar de mensen op de muur. Een paar tellen staat hij daar rustig te wachten. Itai kan zijn ogen niet geloven: die man is of heel moedig of hij gelooft heel vast in zijn afgoden! Misschien is dat ding op zijn voorst wel een afgod.

De man begint te spreken. Itai verwacht dat hij er niks van zal verstaan, maar opeens hoort hij de klanken van hun eigen taal. Een Assyriër die in het Hebreeuws een toespraak houdt, helemaal alleen voor de poort van Lakis! Geconcentreerd probeert Itai te begrijpen wat er gezegd wordt, maar hoewel de woorden bekend klinken, begrijpt hij de boodschap niet. Weer trekt hij zijn vader aan de arm om uitleg. Weer krijgt hij alleen maar een strenge blik en een 'Stil!' Rumour op de muur. Wat gebeurt er?

WORDT VERVOLGD

DE VERLOREN ZUS

86. 'Ik ken een man die aan het verzamelen is geslagen. We geven er...' - Hunter liet zijn stem zakken - 'tien dollar per stuk voor. We kunnen ze meteen voor twintig verkopen; meestal lukt het ons niet om ze voor de helft van de prijs in te kopen.' Christy vond het prachtig dat hij 'ons' in plaats van 'mij' zei. Ze ging wat ver-zitten op haar stoel, klaar om opnieuw te gaan bieden. Het was niet zo moeilijk als ze had gedacht, en Hunters vertrouwen in haar was een hele steun. 'Oké, mensen, nummer 55.' Don hield zijn hoofd een beetje schuin om in zijn eigen catalogus te kunnen kijken. 'Tom Swift. Een fantastische schrijver. Oké... laten we beginnen met twintig.' Zijn stem schoot weer uit op volle snelheid. 'Twintig dollar. Kom op. Geef me twintig. Twintig.' Christy begon haar nummer op te ste-ken, maar Don kreeg iemand aan de

WORDT VERVOLGD

PUZZEL

SUDOKU

Schrijf alle cijfers 1 t/m 9 in alle verticale kolommen, alle horizontale rijen én in alle vierkantjes van 3 x 3 vakjes.

De oplossing van deze puzzel komt in het ND van dinsdag 17-5-2011

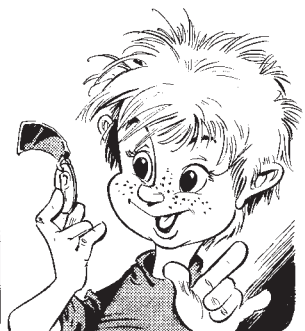
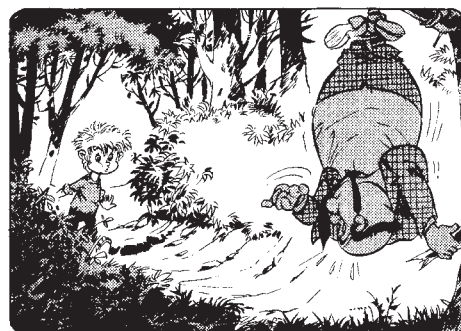
© Puzzelland 110513

OPLOSSING CRYPTOGRAM VAN GISTEREN

- Horizontaal:
 1. Haasje; 7. lover; 8. Aagje; 9. korps; 10. plus; 11. klokje; 12. topfit.
 Verticaal:
 2. Arras; 3. singel; 4. enters; 5. plak; 6. overhoop; 10. peut; 11. kit.

					3		1
				2	7		
6		5		8			
		3					
		4	6	1			
7				2		1	9
			3			9	
	8		9	5			
		7				4	

KONING HOLLEWIJN en het Warrewoud

2530. Wiebel Wip trachtte tevergeefs om de taaië liaan los te maken en tenslotte holde ze ten einde raad naar het kamp terug om een mes te halen. Daar hing de speurder te wachten terwijl hij somber naar het omgekeerde bos staaarde. Eindelijk klom er gekraak in het struikgewas, maar toen hij hoopvol opzij keek, zag hij, dat het een hem onbekende knaap was die daar naderde. 'Wat doe je daar?' vroeg het ventje. 'Ik geniet van het uitzicht', snauwde Euvel. 'Zeg, heb jij deze val opgesteld?' 'Tuurlijk niet', antwoordde de jongen. 'Dit is een primitieve val van de Warls. Ik ben van Korstheu-

vel, daar doen ze het beter. Zodoende.' Hij ging er gezellig bij zitten en vervolgde: 'Hier zijn ze achterlijk. Ze hebben nie-mand, die gestudeerd heeft, zoals ik. Ik ben Joep; ik kan le-zen en schrijven. Ik ken alle avonturen van Nick Bold, je weet wel.' De politiemans stiet een gegrom uit. 'Zit niet te kletsen!' riep hij verwoed. 'Help liever!' Maar Joep had nu de politie-penning opgeraapt die uit Euvels zak was gerold en keek met hernieuwde belangstelling naar het omgekeerde gelaat van de speurder. 'Nou heb ik je door', zei hij. 'Je bent van de ge-heime politie! Nou wordt het spannend!'

WORDT VERVOLGD

TIPS / VAKANTIE tarief € 10,17 voor de eerste drie regels en voor elke volgende regel € 4,17 (incl. btw).

VAKANTIE

GELDERLAND

Te huur **Emst** vrijst. vak. huis bij part. Nabij Kroondomein. Tel. 0578-662032.

T.h. luxe 4 persoons stacaravan in **Otterlo**, dicht bij ingang Hoge Veluwe. Veel privacy en vrij uitzicht! Tel 06-24552482 www.otterhut.nl.

ZUID-HOLLAND

Te huur **Middelharnis**, bungalow met grote tuin, 5 slaapkamers, rustige omgeving, periode 4 juni t/m 2 juli. Tel. 0187-482967.

ZEELAND

MELISKERKE, rustige minicamp. **STACAR**. en **KAMPEERLTSSEN** vrij! Tel. 0118-561343 www.campingwissel.nl.

DIVERSEN

KAMPEER AANBIEDING!! EENMALIG ALLE PRODUCTEN AFGEPRIJST. WWW.OUTLETMAGAZIJN.COM

TIPS

ACTIVITEITEN

Wilt u weten wat er op de synode van de GKv besproken is? Kijk dan elke zaterdagavond naar het synodejournaal. Aan het woord is dan een vertegenwoordiger van het moderamen die u bijpraat over de synodebesluiten en - besprekingen. **Het synodejournaal** vindt u op www.opkijken.nl.

KLOOSTERWANDELING voor mannen rond Hemelvaart 31 mei - 3 juni verblijf in Benedictijner Abdij in glooiend Zuid-Limburg. Nog 2 plaatsen vrij. Gregoriaanse zang, meeleven met de monnik, wandelingen afgestemd op dagritme abdij. Online boeken via www.dewandelmaat.nl.

DIVERSEN

Snaar van uw wasdroger kapot? Kijk op WWW.DATREPAREREIKZELFWEL.NL

Op 09 mei 2011 heeft t.k.-gerechtsdeurwaarder Xander van Twist op verzoek van de buitenlandse vennootschap **Varde Investments** (Ierland) Limited gevestigd te Dublin, een dagvaarding betekend ten parkette van de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Rechtbank te 's-Gravenhage aan het adres Prins Clauslaan 60, zulks ten laste van P. d'Costa, zonder bekende woon- of verblijfplaats, zowel binnen Nederland als daarbuiten waarbij laatstgenoemde tevens is opgeroepen om op woensdag de vierentwintigste augustus 2011 om 10:00 uur 's-morgens, in persoon of vertegenwoordigd door een gemachtigde, te verschijnen ter terechtzitting van de Rechtbank te 's-Gravenhage, alsdan en aldaar te houden aan het adres Prins Clauslaan 60 te 's-Gravenhage;

Hebt u een vraag over **etiquette**, **LEVENSTIJL** en **omgangsvormen**? Mail naar [Monica](mailto:Monica@nd.nl), lievemonica@nd.nl - en u krijgt antwoord in de nieuwe zaterdagbijlage 'Zeven'.

Op 09 mei 2011 heeft t.k.-gerechtsdeurwaarder Xander van Twist op verzoek van de buitenlandse vennootschap **Varde Investments** (Ierland) Limited, gevestigd te Dublin, een dagvaarding betekend ten parkette van de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Rechtbank te 's-Gravenhage aan het adres Prins Clauslaan 60, zulks ten laste van **Riegnald** Antonio Cornelia, zonder bekende woon- of verblijfplaats, zowel binnen Nederland als daarbuiten waarbij laatstgenoemde tevens is opgeroepen om op woensdag de vierentwintigste augustus 2011 om 10:00 uur 's-morgens, in persoon of vertegenwoordigd door een gemachtigde, te verschijnen ter terechtzitting van de Rechtbank te 's-Gravenhage, alsdan en aldaar te houden aan het adres Prins Clauslaan 60 te 's-Gravenhage;

Op 09 mei 2011 heeft t.k.-gerechtsdeurwaarder Xander van Twist op verzoek van de buitenlandse vennootschap **Varde Investments** (Ierland) Limited, gevestigd te Dublin, een dagvaarding betekend ten parkette van de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Rechtbank te 's-Gravenhage aan het adres Prins Clauslaan 60, zulks ten laste van S.J. **Mulder**, zonder bekende woon- of verblijfplaats, zowel binnen Nederland als daarbuiten waarbij laatstgenoemde tevens is opgeroepen om op donderdag de elfde augustus 2011 om 10:00 uur 's-morgens, in persoon of vertegenwoordigd door een gemachtigde, te verschijnen ter terechtzitting van de Rechtbank te 's-Gravenhage, alsdan en aldaar te houden aan het adres Prins Clauslaan 60 te 's-Gravenhage;

Op 09 mei 2011 heeft t.k.-gerechtsdeurwaarder Xander van Twist op verzoek van de buitenlandse vennootschap **Varde Investments** (Ierland) Limited, gevestigd te Dublin, een dagvaarding betekend ten parkette van de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Rechtbank te 's-Gravenhage aan het adres Prins Clauslaan 60, zulks ten laste van F. **Hamoed**, zonder bekende woon- of verblijfplaats, zowel binnen Nederland als daarbuiten waarbij laatstgenoemde tevens is opgeroepen om op donderdag de vijftwintigste augustus 2011 om 10:00 uur 's-morgens, in persoon of vertegenwoordigd door een gemachtigde, te verschijnen ter terechtzitting van de Rechtbank te 's-Gravenhage, alsdan en aldaar te houden aan het adres Prins Clauslaan 60 te 's-Gravenhage;

EN VERDER

REDACTIE BINNENLAND • BEELD GOMARUS COLLEGE, STICHTING LEVEND WATER VOOR ALBANIË

MICROKREDIETPROJECT OP GOMARUS

Klas 3C van het Gomarus College in Drachten heeft 877,80 euro opgehaald voor een basisschool in Kenia. Ze deden dat op een bijzondere manier, met een microkredietproject in combinatie met de verplichte maatschappelijke stage.

Alle leerlingen kregen drie euro met de opdracht met dit geld meer geld te maken en dat is goed gelukt. Peper-munt, snoep, hamburgers, snacks werden verkocht en er was onder meer een rozenactie met Valentijn. De opbrengst wordt gebruikt voor het Victory Hope Children Centre, een basisschool voor 300 kinderen in Kibera, een sloppenwijk in de Keniaanse hoofdstad Nairobi. De kinderen krijgen naast onderwijs dagelijks één of twee maaltijden, schooluniformen en de benodigde lesmaterialen.

De school wordt vanuit Nederland ondersteund door Victory Hope Nederland. Jouke Janze, docent aan het Gomarus College, heeft de school bezocht en onderhoudt contacten met ds. Victor Adams, de oprichter van de school en voorganger van een kleine christelijke gemeente in Kibera.

Kibera is de grootste sloppenwijk in Afrika. Er leven naar schatting een miljoen mensen, waarvan de helft jonger is dan 15 jaar. De mensen in Kibera leven onder erbarmelijke omstandigheden. Sanitaire voorzieningen ontbreken of zijn in zeer slechte staat.

VIJFENVIJFTIG JAAR LID

Mevrouw B.H. Poelarends in Ommen werd zaterdag zeven mei gehuldigd en benoemd tot Ereld van de vrouwenvereniging 'Door studie tot kennis'.

Ze was sinds 1956 lid van de vereniging en heeft vanaf 1962 ook een aantal jaren de vereniging gediend als secretaresse. Presidente Henny Willems sprak haar toe. De 91-jarige mevrouw Poelarends is een belangrijke schakel in de vereniging. Ze heeft grote Bijbelse kennis en was trouw en zeer meelevend. Na het overhandigen van de oorkonde en de bijbehorende corsage werd mevrouw Poelarends hartelijk gefeliciteerd en Gods zegen toegewenst voor de komende tijd.

10 MILLE VOOR BORD ETEN

Tienduizend euro lijkt een fors bedrag voor een warme hap, maar met dit geld kunnen in India heel wat kinderen worden gevoed. Een cheque ter waarde van dat bedrag werd dinsdagavond 10 mei in Winsum overhandigd aan Shobha Louis en Sam Rajshekhar. Zij geven leiding aan YuvaLok Foundation waar ruim duizend kinderen uit de sloppenwijken van Bangalore in India elke dag een gezonde maaltijd en onderwijs krijgen. Hierdoor hoeven deze kinderen geen arbeid meer te verrichten en kunnen ze naar school. Door stijging van onder meer de voedselprijzen en het teruglopen van giften is het voor YuvaLok moeilijk het werk voort te zetten. Stichting YuvaLokChild zet zich in Nederland in om fondsen te werven voor het werk in Bangalore. Deze extra gift kwam als een aangename verrassing tijdens het werkbezoek van Shobha en Sam aan diverse partners in Nederland.

OPNIEUW NAAR ALBANIË

Diakenechtpaar Anton en Corry van Asten gaat deze zomer voor de vierde keer naar Albanië om daar hulp te bieden aan mensen met een beperking en om het evangelie uit te dragen. In 2007 vond de eerste reis plaats om

Leerlingen van klas 3C van het Gomarus College in Drachten presenteren de waardecheque van 877,80 euro ten bate van de basisschool in Kenia.

Corry van Asten helpt een gehandicapte tijdens het eerste bezoek aan het revalidatiehuis in Albanië in 2007.

mensen te helpen in een evangelisch revalidatiehuis. Het tehuis bleek er slecht aan toe te zijn en het Nederlandse bestuur trok zich uiteindelijk terug, waarna het centrum werd gesloten. Na enkele nieuwe bezoeken aan Albanië besloten Anton en Corry nieuwe sponsors te zoeken zodat de hulp aan gehandicapte Albaniërs opnieuw kan worden opgestart.

Daartoe is inmiddels een nieuwe stichting opgezet, Stichting Levend Water voor Albanië. De nieuwe stichting stelt zich ten doel om het evangelie door Albanen aan Albanen te brengen. Dat wordt gecombineerd met dagbestedingsprojecten. Anton: 'Je kunt mensen wel over God vertellen, maar als je ze geen sociaal en maatschappelijk leven biedt, wat breng je ze dan? Voor ons gaat dagbesteding en evangelisatie samen. We geven de mensen een sociaal-maatschappelijk leven en leren hen ook dat God hen kracht en sterkte wil geven in de geestelijke strijd met hun handicap.'

Om die doelstellingen te verwezenlijken onderzoeken Anton en Corry deze zomer wat er gebeurt op het gebied van zorg aan ouderen in Albanië. 'We gaan kijken of er in een centrum voor ouderen ook ruimte is voor pastorale hulpverlening aan ouderen via de Albanese kerk. Het is pionieren, want voor zover wij weten is daar nog nooit iemand mee bezig geweest.'

► tips? e-mail naar enverder@nd.nl

NL

ANP

Restauratie kampbarak Vught stap dichterbij

► VUGHT

HET NATIONAAL FONDS VOOR VRIJHEID EN VETERANENZORG (HET VFONDS) SCHENKT STICHTING BARAK 1B 300.000 EURO VOOR DE RENOVATIE VAN DE LAATSTE STENEN BARAK VAN HET VOORMALIGE CONCENTRATIEKAMP VUGHT.

Dat heeft de Stichting Barak 1b gisteren bekendgemaakt. Met de bijdrage komt de renovatie van het rijksmonument een flinke stap dichterbij. De stichting heeft nog 200.000 euro nodig voor de renovatie. De restauratie van barak 1b kost 800.000 euro. Dankzij een bijdrage van de provincie (185.000 euro) is al meer dan drie ton ingezameld. De stichting hoopt dat het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) twee ton zou bijdragen, maar dat verzoek is afgewezen. De stichting heeft het ministerie gevraagd haar besluit te heroverwegen. Na de renovatie is de barak een plaats voor educatieve activiteiten. In het SS-concentratiekamp Vught zaten tussen januari 1943 en september 1944 ruim 31.000 mensen gevangen. <

advertenties

'Er is geen grotere liefde dan je leven te geven voor je vrienden. Jullie zijn Mijn vrienden wanneer je doet wat Ik zeg.' (Joh. 15)

Wil je bouwen aan vriendschap en verbondenheid?

www.mannendaghardenberg.nl

info@lottesleven.nl

Ga nu naar lottesleven.nl

► Voor verhalen, moppen, kruiswoordpuzzels, tekeningen en haar meningen over het nieuws. Want Lot leest, net als jij het **nd**®.

- Heb jij een mop of wil jij wat zeggen?
- Stuur je mop of jouw mening naar Lot: info@lottesleven.nl.
- Wie weet, komt het op haar website.

TV VOORKEUR

NED. 2, KRO, 18.25-18.55 UUR
De wandeling
Hella van der Wijst gaat op stap met moslima Shaista Khan, die gehuld gaat in een nikab. De regering heeft plannen voor een algeheel boerka-verbod. Maar wat weten wij van de naar schatting tweehonderd vrouwen in Nederland die dan niet meer met gezichtssluier de straat op mogen zonder een boete te riskeren? Tijdens de wandeling vertelt Khan over misverstanden, emancipatie, vrijheid en de laatste mode voor gezichtsbedekkende kleding.

NED. 2, NCRV, 20.55-22.00 UUR
Altijd wat
In het opinieprogramma, gepresenteerd door Ghislaine Plag, een kijkje in de wereld van de au pairs in Nederland. De au pair zou moeten zorgen voor kinderen, maar uit gesprekken met de meisjes blijkt dat ze als onderbetaalde dienstmeiden worden uitgebuit. Verder vertelt Ben Dragstra van het Leger des Heils over zijn homoseksualiteit en het taboe daarover binnen zijn organisatie. Ook aandacht voor de verschillen

tussen mannen en vrouwen, de vraag of Nederlanders wel zo goed Engels spreken als beweerd wordt en een interview met de honderdjarige oud-senator en voormalig schaakkampioen Johan van Hulst. Filosoof Bas Haring is te gast als opiniemaker.

NED. 3, POWNED, 20.25-21.20 UUR
Heilig gras
Het programma volgde Frank de Boer nauwgezet in zijn eerste half jaar als trainer van Ajax. In de beslissende fase van de competitie bezocht presentator Henk Spaan trainingen en wedstrijden en sprak hij diverse keren uitvoerig met Frank de Boer over zijn plannen, zijn spelers en zijn toekomst bij een topclub in roerige tijden.

CANVAS, 20.40-21.30 UUR
Arm Wallonië
Industrieel Wallonië was van de 19e tot een eind in de 20e eeuw een eldorado met werk in overvloed, vaak in de steenkoolmijnen en fabrieken. In dat beloofde land maakten Vlamingen een aanzienlijk deel van de populatie uit. In het eerste deel van dit tweeluik is te zien dat er hele Vlaamse wijken ontstonden in La Louvière en Charleroi. De Vlamingen hadden hier een reputatie als dronkaards en messentrekkers. Toch namen de Vlamingen snel het Frans of Waals over. Vandaag de dag vergeet Wallonië liever hoe de Vlamingen mede hun land gemaakt hebben.

BBC 2, 20.00-21.00 UUR
Windfarm wars
Als projectontwikkelaar Rachel Ruffle haar plannen doorzet voor negen windmolens van 120 meter hoog in het landelijk gebied van Devon roept dat veel verzet op. Voordat er een besluit over het project genomen wordt, is er sprake van vandalisme, woede en tranen van frustratie en teleurstelling bij de tegenstanders.

RADIO VOORKEUR

RADIO 1, NCRV, 00.02-02.00 UUR
Casa Luna
Komende maand krijgt tenorsaxofonist Ferdinand Povel de Boy Edgar Prijs. De prijs, de belangrijkste in Nederland op het terrein van de jazz en geïmproviseerde muziek, bestaat uit een plastiek van Jan Wolters en een geldbedrag van 12.500 euro. In het persbericht over de Boy Edgar Prijs wordt Povel avontuurlijk, inventief en een grote inspirator genoemd. Komende nacht is hij te gast in dit programma.

► Heren van Oranje ...ZA NED. 2, 18.55-19.30 UUR ...ZA NED. 1, 21.00-00.25 UUR ...ZA NED. 2, 21.05-22.00 UUR ...► Eurovisie Songfestival

NEDERLAND 1

06.59 Ochtendspits. 07.00 NOS Journaal. 07.10 Ochtendspits. 07.30 NOS Journaal. 07.40 Ochtendspits. 08.00 NOS Journaal. 08.10 Ochtendspits. 08.30 NOS Journaal. 08.40 Ochtendspits. 09.00 NOS Journaal. 09.10 Nederland in Beweging! 09.30 NOS Journaal. 09.35 MAX Geheugentrainer. 10.00 NOS Journaal. 11.00 NOS Journaal. 11.30 Heb je dat gezien? 12.00 NOS Journaal. 13.00 NOS Journaal. 13.10 NOS Sportjournaal. 13.20 NOS Journaal. 13.30 NOS Sportjournaal. 13.40 NOS Journaal. 13.50 NOS Sportjournaal. 14.00 NOS Journaal. 15.00 NOS Journaal. 16.00 Pauw & Witteman. 16.50 Opium weet wat er speelt. 17.00 KRO Kindertijd. 17.01 De post. 17.04 Woezel en Pip. 17.09 Woezel en Pip. 17.14 Taart delen. 17.19 De verzameljaar. 17.25 Sesamstraat. 17.56 GroenLinks. 17.58 De opsteker van de week. 17.59 EénVandaag. ... 18.00 NOS Journaal. 18.15 EénVandaag. 18.30 NOS Gesprek minister-president. 18.45 NOS Sportjournaal. 19.00 Lingo. 19.25 De vakantiedokter. 20.00 NOS Journaal. 20.30 Flikken Gent. 21.25 Vermist. 22.30 Kanniewaarzijn. 23.05 Pauw & Witteman. ... 00.00 NOS Journaal. 00.20 Pauw & Witteman. 01.15 NOS Journaal. 02.10 NOS Tekst tv.

NEDERLAND 2

09.00 NOS Journaal met gebarentolk. 09.10 That's the question. 09.40 Aanpakkers. 10.05 LinkK 5. 10.30 Goudmijn. 11.05 Ondertussen in Nederland: Hoger dan de Kuip. 12.00 NOS Journaal. 12.10 Lingo. 12.35 Man bijt hond. 13.00 NOS Journaal. 13.10 NOS Sportjournaal. 13.15 Spoorloos. 14.15 Eén tegen 100. 15.04 PvdA. 15.10 Droomhuis gezocht! 15.52 Opium weet wat er speelt. 16.00 NOS Journaal. 16.05 Cheers. 16.30 Het Academisch Ziekenhuis. 16.58 De wilde keuken van Wouter Klootwijk. 17.00 NOS Journaal. 17.05 Schepper & Co in het land. 17.35 7th Heaven.

18.25 De wandeling. 18.55 Man bijt hond. 19.25 Cash op zolder. 19.55 That's the question. 20.25 Uitgesproken. 20.55 Altijd Wat. 22.00 Nieuwsuur. 23.00 Film op 2: Red Road.

NEDERLAND 3

09.15 Huisje boompje beestje. 09.30 Teletubbies. 09.55 Het Zandkasteel. 10.10 Beestenboerderij. 10.20 Zandkasteeltjes. 10.29 Z@pp. 10.30 Nieuws uit de natuur. 11.00 Schooltweekjournaal. 11.29 Z@ppelin. 11.30 Bernard. 11.35 Dokter Hond. 11.45 Bruine beer in het blauwe huis. 12.10 Bibbeltje Big. 12.20 Igam Ogam. 12.30 Buurman en Buurman. 12.35 Angelina Ballerina. 12.50 Olivia. 13.00 De wereld is mooi. 13.35 KRO Kindertijd. 13.36 De post. 13.39 Ludovic. 13.50 Twee klokken-luiders. 13.54 Nijntje en haar vriendjes. 14.00 Sesamstraat. 14.25 Pororo. 14.35 Dierendokter Tom. 14.45 Bibbeltje Big. 14.55 Pipi, Pupu & Rosemarie. 15.00 Het lelijk eendje en ik. 15.19 Z@pp. 15.20 Bernard. 15.30 Super Abby. 15.35 Kika & Bob. 15.45 Twisted Whiskers. 16.00 George van de jungle. 16.10 Jungle book. 16.20 Zóóó gènant!! 16.45 Willem Wever. 17.10 Wat een jager! 17.45 Vrijland. 18.00 Amika. 18.23 Het Klokhuis. 18.45 NOS Jeugdjournaal. 19.00 SpangaS. 19.29 Nederland 3. 19.30 De Wereld Draait Door. 20.25 Heilig gras. 21.20 Toren C. 21.49 MaDiWoDoVrijdagShow. 21.50 NOS Journaal op 3. 22.00 MaDiWoDoVrijdagShow. 22.50 PowNews. 23.30 NOS Studio Sport WK Tafeltennis. 23.55 De Wereld Draait Door.

RTL 4

06.00 Buurtscanner. 06.25 Voordeel.nl. 06.45 RTL Nieuws. 09.05 As the world turns. 10.00 Koffietijd. 11.00 Goede tijden, slechte tijden. 11.30 The bold and the beautiful. 12.00 Topchef: De jonge professionals. 13.00 Gepest. 14.00 Help, mijn man is klusser. 15.05 Oprah Winfrey show. 16.00 RTL Nieuws. 16.05 Over de kook. 16.35 Grow your own drugs. 17.05 As the world turns. 18.00 RTL Nieuws. 18.15 Editie NL. 18.35 RTL Boulevard. 19.30 RTL Nieuws. 19.55 RTL Weer. 20.00 Goede tijden, slechte tijden. 20.30 X Factor. 22.40 Van der Vorst ziet sterren. 23.15 X Factor: De uitslag. 00.00 RTL Nieuws. 00.10 RTL Weer. 00.15 RTL Boulevard. 01.10 Teleshop 4. 01.11 Cupido TV. 03.00 Cupido flirts. 05.00 Car tracks.

EEN

09.00 Radio 2 op één. 12.00 Dagelijkse kost. 12.10 De rode loper. 12.35 Blokken. 13.00 Het journaal. 13.30 Het weer. 13.35 Man bijt hond. 14.00 Ontdek de zee. 14.30 Ronde van Italië. 17.25 Buren. 17.45 Dagelijkse kost. 18.00 Het journaal. 18.10 De rode loper. 18.35 Blokken. 19.00 Het journaal. 19.40 Man bijt hond. 20.05 Het weer. 20.10 Thuis. 20.40 Midsomer murders. 22.15 The Indian doctor. 23.00 Super Lotto. 23.05 Het journaal laat. 23.20 Studio 1. 23.46 Winst Super Lotto. 23.47 KENO-uitslagen. 23.48 EuroMillions. 23.51 Het weer. 23.55 Déjà vu. 01.55 Dagelijkse kost. 02.05 Man bijt hond. 02.30 De rode loper. 02.50 Doorlopende herhalingen van Het journaal laat, Het weer en Studio 1.

BBC 1

11.55 BBC News. 12.00 Don't get done, get Dom. 12.45 Cash in the attic. 13.10 BBC News. 13.15 Bargain hunt. 14.00 BBC News. 14.30 Regionaal nieuws en weerbericht. 14.45 Doctors. 15.15 Escape to the country. 16.00 BBC News. 16.05 Copycats. 16.35 Sam and Mark's guide to dodging disaster. 16.40 Wingin' it. 17.00 Remote control star. 17.30 All over the place. ... 18.00 Newsround. 18.15 The weakest link. 19.00 BBC News. 19.30 Regionaal nieuws en weerbericht. 20.00 The One show. 20.57 BBC News. 21.00 EastEnders. 21.30 The comedy genius of John Sullivan. 22.00 Have I got news for you. 22.30 Outnumbered. 23.00 BBC News. 23.25 Regionaal nieuws en weerbericht. 23.32 Weerbericht. 23.35 The Graham Norton show.

CANVAS

07.15 Opa op zak. 07.25 Buzz Lightyear of Star Command. 07.50 Samson en Gert. 08.15 The jungle book. 08.25 De boer op. 08.35 Stafari. 08.50 Karrewiet. 08.59 CANVAS. 09.00 Terzake. 09.35 Lentebeelden. 12.00 . 15.29 KETNET. 15.30 Hopla. 15.35 Uki. 15.45 Klumpies. 15.55 Kabaal in de stal. 16.05 Kleine Einsteins. 16.30 Missy Mila. 16.40 Sprookjesboom. 16.45 The jungle book. 16.55 De Barbie dagboeken. 18.10 Karrewiet. 18.20 Oggy en de kakkerlakken. 18.30 Wat een beest. 19.00 W817. 19.15 Jungle beat. 19.20 Karrewiet. 19.30 H2O. 19.54 . 19.59 CANVAS. 20.00 Terzake. 20.40 Arm Wallonië. 21.30 Reyers laat. 22.15 Comedy casino. 22.45 Mistresses. 23.35 Deadwood. 00.20 Zonde van de zendtijd. 00.50 Doorlopende herhaling van Terzake en Reyers laat.

ZDF

09.00 Tagesschau. 09.05 Volle Kanne - Service täglich. 10.30 Lena - Liebe meines Lebens. 11.15 Reich und Schön. 11.35 Reich und Schön. 12.00 Tagesschau. 12.15 Drehscheibe Deutschland. 13.00 ARD-Mittagsmagazin. 14.00 Heute - in Deutschland. 14.15 Die Küchenschlacht. 15.00 Heute. 15.05 Topfgeldjäger. 16.00 Heute - in Europa. 16.15 Herzfilmmern - Die Klinik am See. 17.00 Heute - Wetter. 17.15 Hallo Deutschland. 17.45 Heute heute. 18.00 SOKO Wien. 19.00 Heute. 19.20 Wetter. 19.25 Der Landarzt. 20.15 Kommissar Stolberg. 21.15 Flemming. 22.00 Heute-journal. 22.27 Wetter. 22.30 Heute-show. 23.00 Aspekte. 23.30 Lanz kocht. 00.35 Heute nacht. 00.50 Heute-show. 01.20 Law & Order Paris. 02.10 Heute. 02.15 Spooks - Im Visier des M5.

NGC

09.00 Dolphin army. 10.00 Megafactories: Jaguar XJ. 11.00 Richard Hammond's engineering connections: HMS Illustrious. 12.00 The dog whisperer: Desperate housedogs. 13.00 Richard Hammond's engineering connections: Deep space observer. 14.00 Locked up abroad: Conned in Quito. 15.00 Air crash investigation: Frozen in flight. 16.00 Killer dragons. 17.00 Megafactories: Jaguar XJ. 18.00 Richard Hammond's engineering connections: HMS Illustrious. 19.00 The dog whisperer: A dog and his boy and mobile vet. 20.00 Air crash investigation: Fire fight. 21.00 The dog whisperer: Dog park, Sparky the service dog. 22.00 The dog whisperer: Horrible Min Pin, brat pack, drag dog. 23.00 The dog whisperer: Dog park, Sparky the service dog.

►► kijk voor het complete programmaoverzicht op www.nos.nl of op Teletekst pagina 200►►

NADER BEKEKEN

GERBEN VAN IJKEN nd.nl/media BEELD NCRV

Tien jaar 'eigenheid'

Vandaag bestaat het NCRV Radio 2-programma Knooppunt Kranenburg tien jaar. Presentator Bert Kranenburg over zijn manier van radio maken. 'Het voelt helemaal niet als tien jaar.'

Het is vandaag feest in Veldhoven. Er worden radiootjes uitgedeeld, er is muziek en de burgemeester gaat een straatnaambord onthullen waarop 'Knooppunt Kranenburg' staat. Dit alles wordt rechtstreeks uitgezonden op Radio 2. Met vaste rubrieken, spelletjes, meningen en verhalen van luisteraars heeft de NCRV met het radioprogramma Knooppunt Kranenburg in tien jaar tijd een stevige plek veroverd in de programmering van Radio 2. Dagelijks luisteren 300.000 mensen naar dit programma. Een feit dat de presentator, de 45-jarige Bert Kranenburg, met lichte trots vervult. En toch ook verbazing dat het programma al zo lang in de lucht is. 'Het voelt helemaal niet als tien jaar.'

denk ik "je had die vraag ook eerder kunnen stellen", om sneller bij de kern te komen'. Het Knooppunt heeft in de jaren diverse wijzigingen ondergaan. 'Organisch', zo stelt de presentator. De rubrieken waarin mensen inbelden en zonder enige kennis van zaken hun gedachten de zender opslingerden werden vervangen. Het waren altijd dezelfde mensen die reageerden. Ervaringradio kwam daarvoor in de plaats. Kranenburg: 'Dan krijg je bijzondere verhalen te horen. Dat hebben we gezien bij de bezuinigingen op Defensie en ook na de schietpartij in Alphen. We vroegen gewoon "wat is er nou toch leuk aan een schietvereniging" en daar begonnen mensen ons over te vertellen.' Over de komende bezuinigingen bij de omroep en de fusies maakt Kranenburg zich niet zoveel zorgen. Hij zit al 26 jaar in het vak en heeft veel Haagse plannen met Hilversum voorbij zien komen. 'Ik ben maar een klein radertje.' Kranenburg: 'Ik wil graag in het rijtje staan van legendarische radioprogramma's. Maar dat is gewoon een kwestie van je hoofd boven water houden. Wat ik graag wil, is de eigenheid behouden. En die eigenheid zit 'em in alles. De inhoud en de omgang met de muziek. Ons doel is mensen energie te geven in de helpe. Met een hoog meefluitgehalte.' ►► Knooppunt Kranenburg, NCRV, Radio 2, 16.00-19.00 uur.

STILGEZET

2 Korintiërs 12:16

Dom

Nogmaals, laat niemand denken dat ik een dwaas ben. Maar mocht u dat toch denken, accepteer me dan ook als een dwaas en sta me toe dat ook ik eens opschep over mezelf.

Ook al is het weer bijgelegd tussen Paulus en de gemeente van Korinthe, toch zijn er mensen die gevoelig blijven voor die oude kritiek. Paulus weigert zichzelf te verkopen – nou ja, het is zijn keus, we zullen hem er niet meer hard over vallen, maar dom blijft het. Dom? schrijft Paulus. Maar goed, als je me dan als een dwaas beschouwt die niet weet wat goed voor hem is – acceptéer dat dan. Dan kan ik ook een keertje gaan doen wat ik dom vind: opschepen over mezelf. Dat wou je toch zo graag? Grappig. Want zo is het natuurlijk ook niet goed in hun ogen. Hij moet wel durven opschepen over zichzelf, maar dan moet hij eerst nederig toegeven dat hij ongelijk had...

LIMERICK

KEES VAN EGMOND

Huisbezoek drankrijder

Een norske diaken uit Ede, zelf nimmer met drank op gereden: 'Of ik heb gemerkt dat huisbezoek werkt? Vraag dat niet aan kerkenraadsleden...'

UW LIMERICK HIER? achterop@nd.nl

kort en klein

REDACTIE ECONOMIE • BEELD EPA

82. Saab in de problemen

De Nederlander Victor Muller laat een nieuw model Saab zien. Muller is ook eigenaar van Spyker, dat sportauto's maakt.

Automaker Saab is op zoek naar veel geld. Maar andere bedrijven zijn bang om geld te lenen.

In Zweden bouwen ze al jaren auto's bij het bedrijf Saab. De laatste tijd het gaat niet goed. Weinig mensen kopen nog een Saab. De Nederlander Victor Muller heeft Saab gekocht en wil er weer veel auto's laten maken.

Maar auto's bouwen kost heel veel geld, en ook de laatste leningen zijn nu op. Victor Muller vroeg daarom aan een bedrijf uit China of het hem wilde helpen.

Dat wilden de Chinezen wel: ze zouden Saab 150 miljoen euro geven. In ruil daarvoor krijgen de Chinezen een stuk van Saab. Daar verdienen ze dan weer geld mee.

Maar nu wil het bedrijf uit China niet meer meewerken. Ze zijn erg geschrokken van de rommel in de fabriek, want die ligt al weken stil. Het bedrijf, dat Hawtai heet, zegt dat Victor Muller heeft gelogen.

Saab gaat nu weer op zoek naar geld. Er zijn nog andere Chinese bedrijven die wel willen.

►► **WAT VIND JIJ? Een beetje valsspelen mag, als je geld wilt verdienen.**

VRIJDAG 13 MEI 2011

RECEPT

JOLANDA GROENENDIJK

Rabarber-vanillepudding

Het late voorjaar en de zomer is de tijd voor heerlijke rabarber. Rauw zijn deze stengels niet te eten. Ook de mooie grote rabarberbladen zijn niet eetbaar. Deze bevatten zelfs een giftige stof. Gekookt kan rabarber wel gegeten worden en bevat het gezonde bestanddelen. Rabarber bevat veel kalium wat gezond is voor de bloeddruk. Ook bevat het calcium en vitamine C. In deze pudding combineren we het met de zachte smaak van vanille. In de compôte vullen de rabarber en de zoete aardbeien elkaar prima aan.

Ingrediënten

- 1 pond rabarber
 - 20 gram suiker
 - 1 liter melk
 - 65 gram custard
 - 80 gram suiker
- Voor de compôte:
- 1 pond rabarber
 - 1 pond aardbeien
 - 75 gram suiker

Bereidingswijze

Maak de rabarber schoon en snijd deze in schijfjes. Breng de rabarber met de suiker en een klein beetje water zachtjes aan de kook. Laat het koken tot het zacht is.

Houd een klein beetje melk achter en breng de rest aan de kook. Roer de custard en suiker door de achtergehouden melk. Roer het custardmengsel door de melk, zodra deze kookt. Laat het enkele minuten doorkoken. Spoel een puddingvorm van 1 liter inhoud met koud water om. Schenk de pudding in de vorm en laat ze afkoelen. Zet de pudding in de koelkast om verder op te stijven.

Maak de rabarber voor de compôte schoon en snijd ze in stukjes. Maak de aardbeien schoon en snijd ze eventueel doormidden. Breng rabarber, aardbeien en suiker met een klein beetje water aan de kook. Laat het koken tot de rabarber zacht is. Laat het afkoelen.

IK&MIJNHUIS

bijdragen? achterop@nd.nl

TUCHT

Regelmatig ga ik, een vrouw van 25, spelen met mijn vriendinnetje van zeven. Heerlijk weer even kind-zijn en genieten van haar genegenheid. Dat is wederzijds, want het afscheid is steevast een klein drama. 'Ga je nu al weg? Wanneer kom je weer? Waarom kom je niet bij ons wonen?' Toen we laatst al knuffelend het afscheid nog even stonden te rekken, stelde ik schertsend voor of we zouden trouwen. Ja, dat vond mijn vriendinnetje wel een goed idee! Maar wat bedenkelijk voegde ze daaraan toe: 'ik denk alleen dat we dan niet meer in de kerk mogen komen.'

STEPHAN BOL nd.nl/economie BEELD ANP / TOUSSAINT KLUITERS

Tien tips voor puinruimer Doekle Terpstra

... Het werk van bestuurder Doekle Terpstra bij hogeschool Inholland staat vol in de spotlights na een kritisch rapport over de onderwijskwaliteit.

... Twee deskundigen geven hun tien vuistregels om ondanks de druk te kunnen slagen als puinruimer.

► ROTTERDAM-ZWOLLE

Hogeschool Inholland is niet uit het nieuws te krijgen, sinds de onderwijsinspectie eind april vier opleidingen als 'zeer zwak' beoordeelde. Studenten en ouders zijn in paniek. De hogeschool ook. Want hoe voorkom je dat de felle kritiek tot een desastreus daling van het aantal studenten leidt?

Voor bestuursvoorzitter Doekle Terpstra is het op eieren lopen. Afgelopen november werd hij aangesteld om puin te ruimen na een serie kritische onderzoeksrapporten omtrent de kwaliteit van het onderzoek en examenfraude. Gisteren probeerde hij met een baangarantie voor alle afstuderende studenten, de rust te doen weerkeren. Is dat verstandig en waar moet een interim-manager nog meer op letten?

Wilfred Vermeij, die eerder dit jaar promoveerde op onderzoek naar interim-management, en Hans Bink, die sinds 1985 bij meer dan honderd bedrijven ervaring op deed als interim-manager, geven tien vuistregels bij puinruimen.

1 Vermeij: 'Als puinruimer moet je geen verleden en geen toekomst bij het bedrijf hebben. Alleen dan kun je je onafhankelijk opstellen en mogelijk pijnlijke beslissingen nemen.'

2 Bink: 'Je moet de trap van boven naar beneden schoonvegen. Meestal liggen de grootste fouten bij de hoogste bestuurslaag. De wijze waarop zij leiding geeft, beïnvloedt vaak het hele bedrijf.'

InHolland-collegevoorzitter Doekle Terpstra deze week voorafgaand aan zijn toespraak tijdens de eerste informatiebijeenkomst van de hogeschool.

3 Vermeij: 'Je moet oor en oog hebben voor de moeilijke situatie waarin sommige mensen in het bedrijf zitten. Als mensen zich gekend voelen, zullen zij eerder bereid zijn met je mee te werken.'

4 Bink: 'Een puinruimer is een eenling. Je doet het werk niet om vrienden te maken, want die zul je er doorgaans

niet aan over houden. Zorg er daarom vooral voor dat je plezier hebt in je werk. Ik vind het nog steeds interessant en vermakelijk om bij verschillende bedrijven steeds weer dezelfde fouten tegen te komen en die op te lossen.'

5 Vermeij: 'Het is belangrijk dat je de vereiste distantie behoudt. Dat is moeilijk als je soms zeventig, tachtig uur per

week bezig bent met het probleem van de organisatie. Het is zaak dan geen deel van het systeem en probleem te worden.'

6 Bink: 'Het structureel oplossen van de problemen bij een vastgelopen organisatie zoals Inholland vraagt jaren geduld. Het is beter te werken aan een inhoudelijke oplossing, dan mensen een

baan te beloven. Nieuwe studenten moeten garanties krijgen dat zij een deugdelijke opleiding ontvangen. Huidige studenten moet je gratis bijscholing beloven, desnoods in de avonduren zodat ze ook inhoudelijk klaar zijn voor een baan.'

7 Vermeij: 'Een interim-manager moet wel snel laten zien dát er verandering op komst is. Dat levert een spanningsveld op. Je werkt aan een structurele oplossing en niet aan snel gewin. Maar de organisatie en achterban willen wel zien dat er verandering op komst is.'

8 Bink: 'Je moet reputaties trotseren en mensen uit de top durven te ontslaan als zij een noodzakelijke cultuurverandering in de weg staan. Er zijn bestuurders die de neiging hebben hun eigen belang voor dat van het bedrijf te stellen en dat werkt schadelijk. Hen daarop wijzen, vraagt veel lef en dat ontbreekt sommige interim-managers omdat zij bang zijn de volgende dag zelf op straat te staan. Je moet de mensen die jou hebben binnengehaald om hun problemen op te lossen, durven vertellen dat zij in feite zelf het probleem zijn.'

9 Vermeij: 'Het is belangrijk om buiten de klus als puinruimer iemand te hebben die je helpt te reflecteren. Dat kan iemand uit het vak zijn, maar ook je vrouw die erop wijst dat je wel heel erg de toon van de organisatie overneemt sinds je aantreden als puinruimer.'

10 Bink: 'Een puinruimer kan pas opstappen als er nieuwe leidinggevenden zijn aangetrokken die in staat zijn het door jou ingezette veranderingsproces vol te houden. Het gevaar is anders groot dat wanneer jij opstapt de leidinggevenden die zijn blijven zitten, weer overstappen naar hun oude systeem.' <